

216
JUL 12 1955

VIENTYBĖ

LXIX M. 26 N. 412 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y. 1955 M. LIEPOS (JULY) 8 D. KAINA 10c.

DABAR

Reikia suvirškinti
Negali atsidžiaugti
Tik laikas atsakys
Meška ir žmogvagiai

JUOZAS TYSLIAVA

Rytų ir Vakarų valstybininkams, kaip jau kartą šioje vietoje buvo rašyta, rūpi taikos stabilizavimo klausimas.

Bet ypač šis klausimas rūpi sovietams, pasikinkiusiems visą eilę tautų.

Sovietai buvo vieninteliai antrojo pasaulinio karo dalyviai, kurie iš jo pasitraukė su milžinišku grobiu.

Talgi, dabar reikia tą grobį suvirškinti. Dabar jiems, labiau negu Vakarų valstybėms, reikalinga taika.

Kita vertus, Kremliaus valdovai puikiai žino, ką reiškia karas, ypač atominis.

Štai kodėl Chruščiovas, višedamas Liepos Ketvirtosios proga Amerikos ambasadoje, pasakė:

"Jeigu jau tektų kariuoti — kariaukime vienoje pusėje".

Buvo laikas, kai lietuvis džiaugdavosi ir geležinė raudė. Aiškiau kalbant, lietuvių apimdavo dviejų saviškių verselio džiaugsmas, pamaičius kita-tautių spaudoje Lietuvos vardą.

Iš tų marškinėlių, rodos, jau seniai turėjome išaugti.

Deja. Štai mūsų spauda vis dar negali atsidžiaugti, kad San Francisco survažiavimu proga Lietuva buvusi paminėta...

Fata Morgana! Lyg rodos į šibirą išvežtiems lietuviams nuot būtų lengviau.

Geriau būtų, kad mūsų spauda pradėtų rūpintis, kodėl Trys Didieji, rengiamiesi į Genevos konferenciją, tekalba apie satelitinę valstybę...

Ar jau Baltijos valstybių nepriklausomybės byla suvyniota ir padėta ant lentynos?

Lietuvių Bendruomenės laikinasis organizacinis komitetas "kviečia Amerikos lietuvius ir toliau remti bendruomenę..."

Perduodamas vairą naujai išrinktiesiems, komitetas sako, kad "net 7000 tautiečių atėjo atlikti ligi šiol nepaprastai mūšų visuomeniniam gyvenime pareigos..."

Kitaš žodžiais, komitetas konstatuoja Amerikos lietuvių visuomenės paramos svorį naujai susikūrusiai organizacijai.

Tai nemažas skaičius, palyginus su kitomis naujai susikūrusiomis organizacijomis, nepretenduojančiomis vadovauti visuomenei.

Bet ar šitokio mandato, neturinio nė vieno nuostimio visuomenės pritarimo, užteks Bendruomenei?

Tai klausimas, į kurį tik laikas galės atsakyti.

Britai, kaip ir visi vakariečiai, mėgsta kalbėti apie demokratiją ir jos principus.

Bet, kai Kipro salos gyven-tojai, tūkstančiais metų buvę graikais, šiais principais pilna ta jų pačių kalbos žodžio prasme nori pasinaudoti, tai...

Demokratija mums, bet ne jums! Britai nusileidžia tik tada, kai jau jie neranda kitos išeities, kai juos sąmoningos tautos, pavyzdžiui, amerikiečiai, būrai, indusai ar egiptiečiai, prisiprindę prie sienos.

Būdinga, kad britai jau seniai siūlo Kipro salos gyventojams savivaldą — kad tik šie nesidėtų su Graikija.

Mat, išsikrausčius iš Suez,

KLAIPĖDA LABIAU RUSIŠKA, NEGU KAUNAS AR ŠIAULIAI

Smeltė yra virtusi atskiru miestuku. — Iš Klaipėdos į Kauną kasdien teleidžiama tik vienas traukinys. — Vykti į Nidą ar Juodkrantę reikia ypatingų leidimų. — Uostas nusmukęs iki 1914 metų lygio.

Vokiečių Hamburger Abendblatt, rašydamas apie šiandieninę Klaipėdą, pažymi, kad, jo turimomis žiniomis, miestas šiandien atrodo daugiau rusiškas, negu pvz. toks Kaunas arba Šiauliai. Visas žymiausias vietas yra užėmę beveik išimtinai rusai. Rusų kalba taip pat vyrauja įstaigose, biuruose ir įmonėse. Klaipėdoje taip pat daug rusų karnuomenės. Iš Klaipėdos į Kauną kasdien teleidžiamas tik vienas traukinys. Tokio susisiekimo, kaip seniau buvo su Juodkrante arba Nida, Kuršių Marioms dabar nebėra. Ten gyvena ne-

didelis skaičius žvejų šeimų, tačiau nuvykti į Nidą ar Juodkrantę reikia ypatingų leidimų. Evang. pastorius Sprogys su 10 vaikų gyvena Vanaguose. Jis turi suteikti religinius patar-navimus 4 bažnyčioms. Vokiškai kalbant girdėti labai maža. Mokyklose mokslas einamas rusiškai ir lietuviškai. Klaipėdos ligoninės išliko nesudaužytos. Tačiau bažnyčių senųjų nebėra. Kapai panašūs į tyrus.

Uosto rajonas atitvertas nuo kitos miesto dalies tvora, kurią naktį apšviečia stipri šviesa. Turguje matyti viską perkant ypač daug uniformuotų-

jų — tiek karių, tiek ir milicijos. Prie miesto yra įtaisyti didžiausio karo ir prekybos sandėliai. Gaautosiomis įvairiais keliais iš Klaipėdos žiniomis, platesnės statybos vyksta Smeltėje. Ji šiandien yra gerokai pakeitusi savo veidą. Dabar joje telkiami ypač žvejai. Šiandien Smeltė yra virtusi lyg atskiru miestuku — turi kiną, teatrą, ligoninę, vaikų darželius etc.

Vokiečių spauda skelbia, kad Rasytėje jau įsikūrę sovietiniai ornitologai, ir Rasytės paukščių stebėjimo bei žiedavimo stotis toliau veikia. Vokiečių daliniam prieš 10 metų pasitraukus iš Kuršių Neringos, Rasytėj dirbė vokiečių mokslininkai naują tėviškę po karo susirado Radofzelyje, prie Bode-mo ežero, kur jie toliau galėjo tęsti savo ankstesnius tyrimus.

Pastaruoju metu Klaipėdos uoste jūrinų laivų judėjimas yra numukęs iki 1914 m. lygio. Iš gyvo Lietuvos laisvės metais jūrinės prekybos uosto Sovietų okupacijos metais Klaipėdos uostas virto žvejų uostu. 1923 m. taigi prieš 32 metus, Klaipėdos uosto metinis laivų tonażas siekė per 210,000 prieš Antrąjį Pasaulinį karą Klaipėdos uoste besilankančių laivų tonażas jau siekė apie 800,000 tonų, vadinasi, keturis kartus daugiau negu 1923 m.

Dabar, kai Washingtono taip karštai...

SOVIETAI GINTARĄ AMERIKOJE PARDUODA... LIETUVOS VARDU

Stutgarte, Vakarų Vokietijoje, atidarytas gintaro muziejus. Jame išstatyti reti gintaro pavyzdžiai, rasti Lietuvos ir britams Kipro sala reikalinga kariuomenės bazei.

Štai kodėl dabar Edenas šaukia Anglijos, Graikijos ir Turkijos konferenciją, kurioje bus mėginama spręsti Kipro salos klausimas.

Šią vasarą spauda neberašo apie skraidančias lėkstes. Lyg, rodos, pritrūkusios kuro, jos būtų sulindusios į požemius...

Bet užtai spauda negali atsisėbėti, kaip Montanos kalnų meška, pasivogusi dviejų metų mergytę, jos nesudraskė.

Mat, žvėris, pasidžiaugęs kūdikiu, jį paliko sveikutėliui... Tėvų laimel, mergytę buvo pailtusi meška. Jeigu ją būtų pavogęs žmogus, kūdikio likimas, greičiausiai, būtų buvęs kitoks.

Moralas: žvėris kartais būna galestingesnis, negu pinigų išsižiojęs dvikojis bestija.

Tokla mintis ateina į galvą, atsiminus garsiuosius Amerikos žmogvagius, arba "kidnaperus".

Rytprūsių pajūryje. Taip pat išstatyta nemaža gintaro dirbinių. Tai tylūs liudininkai Baltijos pajūrio žilosios senovės.

Hamburge, Šiaurės Vokietijoje, veikia stambesnė gintaro apdirbimo įmonė, kuri dar ir šiandien apdirba gintarą, II pas. karo pabaigoje evakuota iš Karaliaučiaus ir Klaipėdos.

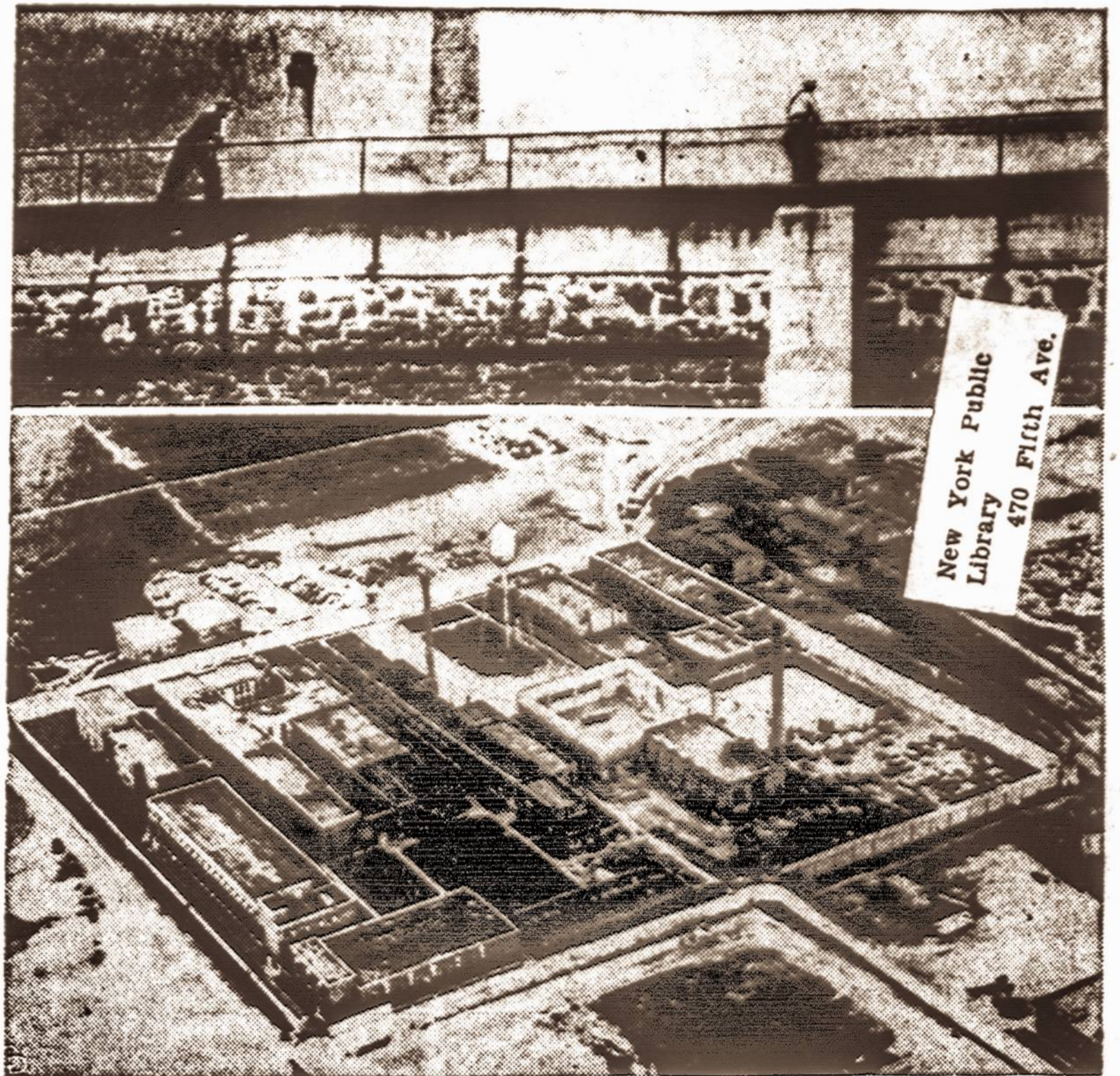
Iš praeitės žinoma, kad jau žiloje senovėje Lietuvos pajūrio auksas — gintaras, tohmais keliais patekdavo iki Persijos, kur tais laikais buvo vertinamas labiau, negu tikrasis auksas.

Kai šiemet Vakarų Vokietijoje lankėsi Persijos monarchas su žmona — jiedu buvo apdovanoti Baltijos jūros gintaro dovana. Pastaruoju metu pastebima gintaro prekyba Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Pasirodo, kad Sovietų užsienio prekybos įstaigos pagrobė ta Lietuvos pajūrio gintarą ga-bena į Ameriką. Tačiau jis leidžiamas apyvartoti ne su sovietine etikete, bet Lietuvos vardu. Taip elgiasi Sovietai žinodami, kad jų vardu paleistų gintarinių gaminių paklau-

Senatorius McCarthy (viršuje) buvo pasiūles atsaukti Genevos konferenciją, jeigu Sovietai nesutiks svarstyti satelitinį valstybių klausimo. Bet Herbert Hoover'ui, jr. (apačioje),ėjusiam Valstybės sekretoriaus pareigas, nušvietus reikalą, McCarthy pasiūlymas Senato užsienio reikalų komisijoje buvo atmestas.

sa būtų mažesnę. Sovietai, į Ameriką nukreipdami Lietuvos gintaro gaminius, slekia prisidomami, kad jų vardu paleistų žvejoti doierų, kurių jiems labai trūksta.

Sukilimai Amerikos kalėjmuose virto chro-niška liga. Štai šiame Washingtono valstybės kalėjime, Walla Walla, Wash., buvo sukilę visi kaliniai ir įkaitais pasigrobę ketelį sargybinių. Sukilimas buvo likviduotas, kalėjimo administracijos ir sukilėlių atstovams pasirašius "taikos sutartį". Įkaitai, kurie sukilėlių buvo gerai traktuojami, tuoju buvo paleisti.

SOVIETAI BUVO PER TOLI NUĖJĘ, SAKO J. F. DULLES

Nežiūrint paliaubų Formozoje, Kinijos komunistai tebekoncentruoja jėgas kontiente. — Amerika ir toliau padės valstybėms, kovojančioms su komunizmu. — Prezidentas Eisenhoweris esąs optimistas.

Valstybės sekretorius John Foster Dulles, kalbėdamas Atstovų Buto apropracijos komisijos posėdyje, pareiškė, kad Sovietų Sąjunga, siekdama valdyti pasaulį, "perstempusi" ir dabar įleško būdų įtampti sumažinti. Tai, anot Valstybės sekretoriaus, išalkina dabartinės Sovietų Sąjungos vadų pastangas bendradarbiauti su Vakarais.

Valstybės sekr. Dulles taip pat pareiškė, kad tuo tarpu esančios laimėtos faktinės paliaubos Formozos srityje, nepadarus jokių nuolaidų komunistams. Nežiūrint to, esą Formozos padėtis nėra stabilizuota ir Kinijos komunistai tebekoncentruoja savo karines jėgas kontiente, ties Formoza.

"Mano įsitikinimu, kalbėjo Valstybės sekretorius Dulles, "Sovietai buvo per toli nuėję ir todėl dabar keičia savo politiką, visais įmanomais būdais stengdamiesi palaikyti taiką su Vakarų pasauliu".

Ryšium su tuo patiriama, kad naujasis Amerikos pagalbų užsieniui bilius busias priimtas Senate "su maža opozicija, arba ir visai be jos". Dar dėl vienerių metų ekonominės, karinės ir techninės pagalbos su komunizmu kovojančioms valstybėms pasiekta kompromiso tarp Atstovų Buto ir Senato.

Tokiu būdu, nežiūrint kalbų apie taiką su Sovietais, programa padėti laisvajam pasauliui kovoti su komunizmu, tebevykdoma. Šiuo klausimu, abot senatoriaus Fulbright, il-

gesnių debatų Senate nesitikima. Tuo tarpu Washingtono pasirošimas Keturių Didžiųjų konferencijai Genevoje vyksta visu rimtumu, ir prezidentas Eisenhoweris šiuo klausimu esąs didelis optimistas. Jis mano, kad Keturių Didžiųjų konferencijoje bus gašima daug laimėti pasaulio taikai.

Pažymėtina, kad prezidentas Eisenhoweris matė reikalo užtikrinti Sovietų Sąjungos vadus Jungtinių Valstybių nuosirdumu dėl būsimos Genevos konferencijos. "Mes vykštme ten išdėstyti savo bylą su visu nuosirdumu ir atvirumu", pareiškė prezidentas Eisenhoweris.

APLINK PASAULI

● Kremlius nusprendė Sovietų Sąjungą paversti turistinė šalimi. Vakarų kraštų keletą biurų agentai Maskvoje jau ruošiasi sutikti turistus, norinčius aplankyti Sovietų Sąjungą rugpičio ar rugsėjo mėnesiais.

● Paklaustas parlamente apie Sovietų Sąjungos reakciją Vakarų Vokietijos ginklavimosi klausimu, Britų apsaugos ministris Selvon Lloyd pareiškė, kad Sovietai visą laiką ginkluojasi, nors kariuomenės nedidina.

● Indijos premjeras Nehru nusikrido dviejų dienų vizitui į Romą, kur jis tariasi su Italijos vyriausybės nariais, taip pat su popiežium Pijum XII. Aerodrome Nehru pasiūlo naujasis Italijos premjeras Antonio Segni.

● Portugalijos premjeras performavo savo ministerių tarybą, penkis ministerius pakeisdamas kitais asmenimis.

● Teroristai metė bombą į žymiausio Vietnamo laikraščio Tin Dien Dally, namus Saigone. Sprogimo metu išardytas šaligatvis ir sužeistas laikraščio pardavėjas. Laikraštis pajauko rugpičio ar rugsėjo mėnesiais.

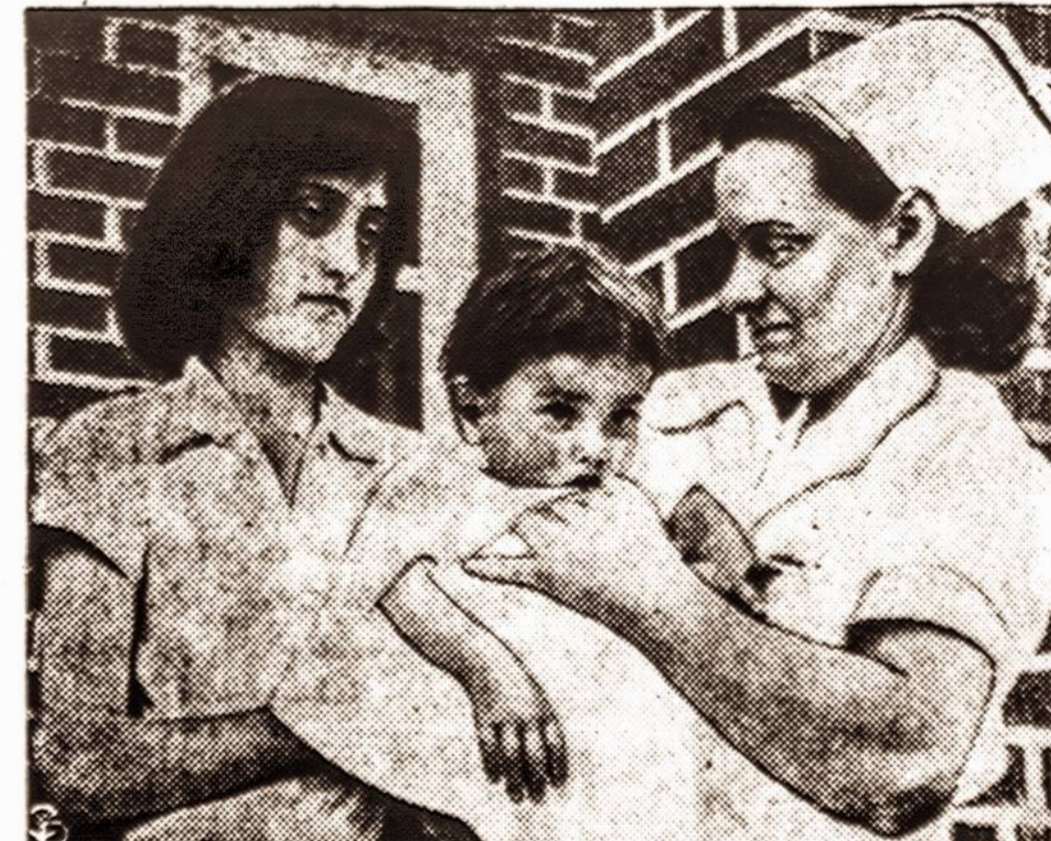
● Gilbert Grandval, buvęs prancūzų vyriausybės įgaliotinis Saaro krašte, atskrido į Moroką ir perėmė gubernatoriaus pareigas. Jo tikslas atstatyti taiką Afrikoje, kur dabar vyksta nuolatinės kovos tarp arabų ir prancūzų.

● Jau šešta savaitė, kai Casablancaje, Rabate ir kituose Morokos miestuose vyksta parduotuvių tarnautojų streikas, kurio metu vienas prancūzas ir vienas arabas užmušti. Aljere, kur taip pat neramu, šiomis dienomis nužudyti šeši arabai ir nakties metu pagrobtas vienas europietis.

● Trys žymūs Amerikos aviacijos pareigūnai Pacifike nusikrido į Formozą konferencijai su Čian Kai Seko vyriausybės atstovais dėl komunistinės Kinijos karinių jėgų telkimo kontiente, prieš pat Formozos salą. Sakoma, komunistai čia sutelkę nuo 800 iki 1000 karo lėktuvų.

● Armijos vadovybė praneša, kad šiomis dienomis kariuomenės teismas Port Meade, Md. pradėjo nagrinėti majoro Ronald E. Alley bylą, kurioje jis kaltinamas bendradarbiavęs su komunistais, kai buvo karo belaisviu Korėjoje.

● Trys Didieji yra pasiruošę daryti koncesijų Sovietams ta prasme, kad Genevos konferencija gali tęstis ilgiau, negu šešias dienas. Tuo atveju ją baigtų Keturių Didžiųjų užsienio reikalų ministrai.

Ida Mae Curtis, 2 metų mergytę, kurią Montanos kalnų meška buvo pasivogusi, bet kuri vėliau buvo rasta sveikutėli. Patikrinus mergytės sveikatą ligoninėje, ji buvo grąžinta tėvams. Greta slaugės stovi vyresnėji mergytės sesuo.

STUDENTŲ SĄSKRYDŽIO NUTARIMAI

Lietuvių Studentų Santaros vidurines apygardos sąskrydžio įvykusio 1955 m. birželio 18-19 d. Detroito, priimti tokie nutarimai:

1) I akademines organizacijas
Lietuvių Studentų Santara, susirinkusi apygardiniame sąskrydyje Detroito, sveikina visas lietuviškas akademines organizacijas ir kviečia jas vieningoje kovoje dėl Lietuvos laisvės įrodyti nekintamą jaunoms lietuvių kartos solidarumą.

2) I vidurines mokyklas baigusiuosius
Lietuvių Studentų Santara džiaugiasi gausiu šiemet vidurinės mokyklos baigusiais lietuviškos jaunomenės būriu ir tikisi galėsianti juos rudenį pasveikinti kaip jaunuosius kolegas geriausiose Amerikos universitetuose, bendradarbiaus lietuviškose akademinėse organizacijose ir nuosirdžiai lau-

kiamus bendraminčius Lietuvių Studentų Santaros elėse. Lietuviškoji visuomenė kviečia būsimuosius studentus jų planuose ir pastangose visokeriopai paskatinti ir paremti.

3) Santariečių bičiuliams
Lietuvių Studentų Santara, reiškia gilią padėką visiems Santaros bičiuliams, pirmiausia jos steigimosi metais suteikusiems jai nuosirdžios paramos ir pradėjo visų, kuriems akademines jaunuomenes tautinis susipratimas aušrininkų, varpininkų ir viltininkų idealų šviesoje yra brangus, nepašalinami ir praktiškiu tos veiklos sunkumų.

Sąskrydis taip pat nutarė padėkoti sekr. Dulles, prašant jo ir ateityje ginti pavergtųjų kraštų bylą, ir pasiūsti telegramą, paremiant senato rezoliuciją S-99, sen. George. V. Kavolis, H. Zibas, A. Simoliūnas.

Veikliausias studentas

Ne vienas studentas, šalia savo daro universitete, yra parodęs gražios iniciatyvos ir lietuviškose organizacijose bei tarp užsieniečių Lietuvos vardą ir bylą garsinant. Norėdamas pagerbti ir paskatinti tokią individualią iniciatyvą, vienas studentijos bičiulis yra pasiskyręs dvi premijas, kurių pirmoji turės būti įteikta veikliausiam Illinois universiteto (Navy Pier) studentui ar studentei. Premijų dydis — 50 dol. ir 25 dol.

Lietuvių Studentų Santaros centro valdyba, kuriai buvo pavesta atrinkti šio atžymėjimo vertus kolegas, norėdama kuo kruopščiausiai atkikti savo užduotį, kviečia visus kolegas nominuoti veikliausią studentą vardui kandidatams, nebūtinai santariečius, trumpai nupasakojant, kur jų pasidarbavę. Nominacijos artimiausiomis dienomis siųstinos L. S. Santaros pirminio adresu: V. Kavolis, Wm. James Hall 106, Harvard University, Cambridge 38, Mass.

Lietuvių Studentų Santaros Centro Valdyba

Moteryų konferencija

Mūsų spaudoje jau buvo rašyta apie General Federation of Women's Club šiuometinės konferencijos dalį, įvykusią Philadelphiaje, kur ketuvs moterys buvo gausiai ir gerai reprezentuojamos ir atstovaujamos. Dalis tos konferencijos dalyvių — apie 350 nuvyko į Šveicariją ir ten Genevoje, drauge su Europos kraštų moterų atstovėmis, tęsė konferenciją.

Tarp visos eilės kalbėtojų mums įdomiausi buvo tie, kurie lietė mūsų lietuviškuosius interesus. Pav., Mrs. Cole Houghton, buvusi GFWC Prezidentė, kalbėjo apie tremtinių ir imigrantų problemą Ameri-

koje. Aukštasis Tremtinių Reikalams Komisaras dr. Van Hueven Goedhard kalbėjo apie tremtinių stovyklas Europoje, apie skaudų jų likimą, net priekaištavo JAV dėl palikimų Europoj žiaurios buklės.

Pabaltijo Moterų Tarybą Genevoje atstovavo estė Milla Selter, Estijos Ministerio žmona. Ji kalbėjo apie lietuvių, latvių ir estų likimą, okupavus jų tėvynes Rytų tironijai. Vincenta Lozoraitienė, LDS žmona, kaip jau ir iš spaudos žinome, konferencijai pasiūntė vertingą laišką, Romos ir Vokietijos Lietuvių Moterų Klubų vardu. L. B.

SKAUTAMS, VADOVAMS IR TĖVAMS

Skautai! Sveikinu visus, suskrendančius į šios vasaros stovyklas — tą tikrąją skautišką mokyklą nuostabioje gamtoje. Stovyklose atbaikime šavo skautiškųjų metų darbą, sustiprėkime kūną ir atgaivinkime savoje aplinkoje lietuvišką dvasią. Tegu skamba stovyklose gyna lietuvių kalba ir graži lietuviška daina. Tegul mūsų tarpusavio bendravimas būna broliškas ir riteriškas, jungiąs širdis vienon glaudžion grandin, nes juk esame tos pačios motinos Lietuvos vaikai.

Vadovai! Tegu nebūna Jums šių vasaros stovyklų naštos per daug, nes kiekvienas mūsų žinome, ką šiandien turime daryti, kuriuo keliu eiti. Jūsų atpildas — malonus jausmas širdyje, pareiškiantis, kad Jūs didele kantrybe atliekate jau 10 metų būdami toli nuo Tėvynės. Jūsų džiaugsmas — būrys žvalių sveikų lietuvių, kuriuos stengiatės išlaikyti savajam kraštui Pasistenkime, kad ir šios vasaros stovyklos būtų turiningos, persunktos lietuviška dvasia, kad jos prisidėtų prie augimo mūsų lietuvišką jaunomenę pačia pla-

Neišnaudotas protas...

Gilbert Highet savo knygoje "Man's Uncoquereble Mind" rašo, kad žmogaus proto yra pajėgus atlikti daug didesnę darbą, negu dabar atlieka. Normalus žmogus gyvenimo metu naudoja beveik visus savo raumenis, tačiau jo protinių, dvasinių gabumų gal būt du trečdaliai lieka neišnaudoti. Žmogus gyvendamas 70 metų, beveik visiškai nenaudoja savo jaunystės proto likusiam gyvenime. Protą apdengia kasdienybės nuosėdos, jis rudijs nuo molatinųjų plepalių, jį užkemia beprasmiškas radijo ir laikraščių šnekuciučiai, jis užimtas vien tikta dienos problemomis ir nepašalinamiu asmeninių atsiminimų patikrinimu.

Dažnai veiklus protas bando išsiveržti iš šio kokono ir maldauja darbo, ir tada dažnai jo savininkas duoda jam dirbti klaidingai ir bevalsi darbą. Daug asmenų nesąmoningai šlykštedamielį gyvenimo nuobodumu, bando nuo jo išsivaduoti galvojimu — bet galvojimu apie klaidingus daktus. Pav., jis prisimins arklius, laimėjusius pirmąsias tris vietas visose svarbesnėse arklių lenktynėse, įvykusiose per 40 metų. Daug moterų randa protinį pasitenkinimą rinkdamos ir tvarkydamos nepaprastai gausius piepalus ir gimtinių istorijas: kas vedė, kas yra kieno pusbroliis, pusseserė, kokios yra pavienių šeimų silpnybės.

Kartais atrodo tartum žmonės sąmoningai taip tvarko savo gyvenimą, kad nereikėtų galvoti apie esminius, pagrindinius dalykus. J. Str.

MAŽLIETUVIŲ PRANEŠIMAS

Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio atstovų suvažiavimo, įvykusio 1955 m. liepos 2 ir 3 d. d. Toronte, skelbiamas toks pranešimas:

Suvažiavime, kuriame dalyvavo atstovai iš New Yorko, Chicagos, Montreale ir Toronto, buvo padaryta Sąjūdžio pereinamųjų metų veiklos apžvalga ir aptarti įvairūs ateities organizaciniai klausimai. Plačiai buvo išdiskutuoti Mažosios Lietuvos vadavimo, slėpni ir propagandos klausimai.

Aptarus Sąjūdžio santykius su Mažosios Lietuvos Taryba Vokietijoje, konstatuotas vieningumas Mažosios Lietuvos laisvinimo darbe. Suvažiavimas išpareigojo Sąjūdžio Centro Komitetą ir toliau stengtis išlyginti pasireiskusius taktinio pobūdžio nesklaidumus.

Sąjudis ir toliau laiko E. Simonaitį ir M. Geležinį savo atstovais Vyriausiąjame Lietuvos Išlaisvinimo Komitete. Už jų nukrypimą nuo bendros Sąjūdžio linijos ir asmeninės nuomonės reikškimą Sąjudis neat-sako.

VLIKą sudarančių grupių pasitarimuose Sąjūdžio atstovai

kalba visų Mažosios Lietuvos lietuvių vardu.

Sąjudis laiko būtina, kad Lietuvos vadavimo veiksmiai vadovautųsi vieningumu.

Sąjudis palaiko seną savo nusistatymą išskirti VLIKą iš Vokietijos ir išpareigoja Centro Komitetą tęsti savo veiklą šita kryptimi.

Sąjūdžio Centro Komitetą sudaro: M. Brakas — pirmininkas, dr. M. Anyas ir M. Purvinas — vicepirmininkai, V. Pitkunigis — sekretorius, V. Pėteraitis — išdinininkas, J. Stiklorius, J. Vilgaly, E. Narburas, A. Puskėpalaitis ir A. Paulaitis — nariai.

Sąjūdžio Centro Komiteto būstinė yra New Yorke. Toronte, 1955 m. liepos 3 d. Suvažiavimo prezidentumas:

Dr. M. Anyas
V. Pitkunigis

Mūsų gyvenimo laimė nepriklauso nuo sąlygų, kuriose atsitiktinai esame atsidūrę, ji yra ramios sąžinės, geros sveikatos, darbo ir laisvės visuose teisinguose siekiuose, padariniš.

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVISKA DUONA—GERIAUSIA DUONA
V. LUKAS, vedėjas

Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikšty-noms, gimtadieniams ir kitokioms iškilimėms. Visus užsakymus mes išpildome kuo geriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 4-8802

TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS
Kellionės laivais ir lėktuvais, įvairiausios apdraudos, Nuosavybių pirkimo ir pardavimo, Biznio knygų vedimo, Takų (income tax) paruošimas, Pinigų persiuntimo ir skolinimo, Imigracijos ir pilietybės, Notarinių dokumentų tvirtinimo. Vertimų ir įvairiausių kitais reikalais.
KNYGYNAS—LAIKRAŠCIAI IR KNYGOS
Visais reikalais jums greitai ir maloniai patarnaus brolii
ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI
315 WALNUT ST. (kamp. Adam St.) NEWARK 5, N. J.
Telefonas MARKET 2-4867

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.
BARAS, RESTORANAS

SALĖ vestuvėms, susirinkimams, parengimams, etc.
Vyt. BELECKAS
savininkas
1883 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Frie Forest Ave. stoties), Ridgewood

JUOZAS GRABAU
Licensed
REAL ESTATE BROKER
Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas. Namų pirkimo ar pardavimo atveju patarina kreiptis į savo tautietį. Būsute patenkinti sąžiningai ir rūpestingai paslauga.
227 BEDFORD AVE., BROOKLYN 11, N. Y.
STagg 2-7524

VISAME NEW YORKE NEBESITE GRAŽESNIŲ IR PATOGESNIŲ SALIŲ, KAIP
GRAND PARADISE
Ką nerenngtumėte — koncertą, vestuves, šokiis, ar prakaibas — Grand Paradise gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.
Reikalų Vedėjas
I. WEINSTEIN
320 GRAND ST. BROOKLYN 11, N.Y.
EVERgreen 7-1123

KARLONAS Funeral Home
Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.
280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN.
Tel. 9-1181

THE VICTORY BAR
GERIMAI, UŽKANDŽIAI
John Davis—Dovidaitis sav.
Buvęs Brooklyno biznieriis, kviečia tautiečius atsilankyti.
3530 NO. MIAMI AVENUE, MIAMI, FLORIDA
Tel. 82-9222

JUCUS SISTERS RESTAURANT
Stasys Jučas, Vedėjas (Lakūno Dariaus broliis)
Atdara visą naktį.
1608 W. 47th STREET, CHICAGO, ILL.
(47th St. ir Ashland Ave.)
LAfayette 3-9670

TRAUN'S BAR
AUGUST TRAUN, Sav.
N.E. cor. 7th & DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

ADAMS' CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS KAVALIAUSKAS
LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601-3 So. 2nd Street PHILADELPHIA, PA
Tel. DE 4-5136
CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.
PO 5-4110

LIETUVIŠKI SŪRIAI

Lietuviški sūriai, gaminami Michigan valstybėje, yra švieži, nes jie atgabenami lėktuvais. Šiuos tikrus, lietuviškos gamybos, sūrius Petras Lisauskas pristato visoms krautuvėms rytinėse valstybėse. Gydytojai sako, kad maistingasis pieniškas produktas, ypač sūrii, stiprina žmogaus sveikatą ir ligina jo amžių. Lietuviški sūriai, kurių Petras Lisauskas pataria tuojau užsisakyti, turi visas tas teigiamas kokybes. Petro Lisausko krautuvėje (prieš Maspetho lietuvių bažnyčią) taip pat galite gauti lietuviškos Boston Baking Co. gamybos duonos, tikrų lietuviškų dešrų ir šviežių, tiesiai iš fermos atvežtų, kiaušinių. Atsiminkite: Petro Lisausko krautuvėje gaunami tik švieži produktai. Petras Lisauskas lietuviškus sūrius reguliariai pristato šems savo atstovams: V. Abeciūnas, New Britain, Conn. ir Boston Co., Elizabeth, N. J.

PETRAS LISAUSKAS
Lietuviškų sūrių Atstovybė Rytinėse Valstybėse
65-09 Clinton Ave., Maspeth, N. Y.
Telefonas TW 4-8667

Misiunų Degtinės Krautuvė
RAY'S LIQUOR STORE
JUOZAS IR IZABELĖ MISIČNAI
Savininkai
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas, įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
103-55 Lefferts Blvd., Richmond Hill, N. Y
Virginia 3-3544

Gen. Sir Gerald Templar, 57 m. amžiaus, (kairėje) naujas Anglijos generalinio štabo viršininkas. Jis yra jau anjusias generolas britų kariuomenėje. Sir John A. S. celes, karo laivyno ir NATO vadas rytų Atlante.

Kas dainuoja, nubaudo ligas.
— Cervante.
Džiaukis gyvenimu, nelygin-damas jo su kito gyvenimu.
— Condorcet
Laimė, pirmiausia yra sveikatoje.
— G. W. Curtis.

Laikai ir faktai (4)

DISPROPORCIJA TARP POLITINIO GOBŠUMO IR POZITYVIŲ DARBŲ

Ar galima Vilką bent gerbti? — Kai Vlikas pateko į klerikalų rankas — Prel. M. Krupavičiaus įrankis. — Kaip kūrėsi "koalicijos". — Linčo teismas T. Šidiškiui, B. Bieliukui ir prof. J. Brazaičiui.

Jei peritą savaitę ir buvo kabėta, kad LRS ne dėl savo kaltės neturi jokio pagrindo Vilką mylėti, tai dažnai galėtų pasakyti: na, vyrai, galėtumėt Vilką bent gerbti. Žinoma, jei tai būtų įmanoma, to pilnai pakaktų. Politiniame gyvenime užtenka jau minimalaus vieno kitam respekto, kad santykiai būtų tokie, kokių reikia normaliai visuomeniniai santykiai užtikrinti. Apie simpatijas ir kalbėti netenka, nes politiniai junginiai, jeigu juose tik rusena didesnė ar mažesnė gyvybės kibirkštis, nežūrint, ar jie kurioo metu yra "koalicijoje" ar "kontraversijoje," lieka visad konkuruojančiais organizmais. Tai yra aplinkybė, su kuria reikia realiai skaitytis. Tačiau užtenka minimalios pagarbos ir noro viens kitą suprasti, kad konkurencija išliktų korektiška ir neardanti bendrinio visuomeninio gyvenimo.

LRS visada buvo ir lieka pasiryžusi laikytis tų santykių reikalingų minimalių principų kiekvienos Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo siekiančios institucijos ir organizacijos atžvilgiu. Tačiau, žinoma, abipusis pagarbą ir norą vienas kitam palaikyti, kaip konkurencija išliktų korektiška ir neardanti bendrinio visuomeninio gyvenimo.

Todėl klausimas, ar LRS gali Vilką bent gerbti, nėra iš pirmo lauztas. Jį pribrandiome laikais ir faktais. Tokį klausimą statyti LRS eilėse yra pakankamai kompetetingų žmonių. Nėra jokia paslaptis, kad LRS steigėjų tarpe yra žmonių, kurie buvo tiesioginiai Vliko 1943 metų pabaigoje steigėjas ir jo nariais nacių okupacijos metu ir vėliau. Kaip tik todėl pagarbos Vlikui, koks jis dabar yra, klausimas gali kilti labai pagrįstai, nes sava patirtimi yra įmanomas tarp rezistencinio Vliko ir tuo pačiu vardu besivadinančios institucijos, kaip kad mes ją matom šandien po 10 metų.

Kuoni buvo rezistencinis Vlikas, šandien plačiau nekalbėsime. Šis klausimas bus plačiau paliešamas LRS žmonių ruošiamoje brošiūroje apie pirmosios bolsėvikinės ir nacistinės okupacijos rezistencinį laikotarpį. Šandien tik noris pasakyti, kad rezistencinis Vlikas tai buvo tikrai 100% koalicinis lietuvių rezistencinis organas. Lietuvoje nebuvo jokia organizacija įėjimui į Vilką gera ar bloga, jei tik ji siekė Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo. Visos buvo kviečiamos ir kiekviena, kuri tik norėjo, buvo priimta. Lietuvos Laisvės Armija buvo pakartotinai kviečiama, tačiau techniniai rezistenciniai sumetimais ji į Vilką įeiti atsisakė. LLA nusistatymas

buvo Vliko respektuojamas ir santykiai liko korektiški ir Lietuvos reikalui naudingi. Ūkininkų partija, kuri šandien yra vienas iš emigrantinių Vliką sudaranciu pavadinimų, 1943 metais į Vilką įeiti atsisakė. Senieji jos lyderiai motyvavo, kad tokios organizacijos, kaip Ūkininkų partija, jau seniai nėra ir, jų nuomone, nesą reikalo Vliko sąstato išpūsti vien pavadinimais. Tačiau minimali buvusios Ūkininkų partijos vadovaujantieji nariai atkintai dalyvavo rezistencinio Vliko darbuose ir daug patalkininkavo Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos bei Valstiečių Liaudininkų rezistencinėms grupėms. Tiesa, rezistenciniame Vliko nebuvo dar ir t. v. Ūkininkų Sąjungos. Nors klerikalinė srovė mielai norėjo būti ir rezistenciniame Vliko atstovaujama galimai didesnio mandatų skaičiumi, tačiau tuo metu jiems net ir Ūkininkų Sąjungos pavadinimas, matyt, kažkaip netiko.

Šiaip, gi rezistencinis Vlikas labai atyžiai stebėjo rezistencinio judėjimo struktūrą ir buvo kiekvienu metu pasiryžęs užmegzti santykius ir savin įtraukti visus naujus rezistencinio judėjimo reiškinius. Tai buvo rezistencinio Vliko metodas kovoti už savo autoritetą. Kurioo gi būdu yra geriau kuriai nors institucijai savo autoritetą stiprinti, — ar išjungimu ir svaikomomis diskriminacijomis, ar įjungimu ir konsolidacijos siekimu, — nuspręsti gerai gali pats skaitytojas. Ir tuo labiau dar galima ma lonial stebėtis rezistencinio Vliko autoritetu, žinant, kad Vlikas krašte neturėjo jokios egzekutyvinės galios ir techninio aparato, per kurį tokia galima galėtų reikštis. Visas rezistencinis darbas buvo vedamas rezistencinių organizacijų ir kai kurių senųjų politinių partijų rezistencinių grupių. Vlikas neturėjo savos pagrindinio spaudos, ryšiai į mums palankiu užsienį ėjo, daugiausia, per LLKS kanalus, žinios ir reikiamos informacijos iš už sienio būdavo parūpinamos rezistencinių organizacijų ir t. t. Tačiau visa tai Vliko autoritetui nesilpnino. Priešingai, rezistencinės organizacijos ir grupės laikė savą garbę savo priemonės pavesti Vliko dispozicijai. Ir visi šie džiuginantieji reiškiniai gimė ir vyko vien todėl, kad rezistencinio Vliko pirmuon, kad ir nerašytu, istatymu buvo ne himerinė kova dėl "valdžios", bet nuosirdūs rūpinimas, kad visi pagrindiniai kovos politiniai ir rezistenciniai veiksniai susėstų prie vieno stalo. Ir kaip tik todėl, kad

tu, kad, prireikus, galima būtų į atitinkamas kedes susodinti savus žmones arba "Vliko vieningumo" labai pamaitinti reikalingą kurį nors "laicistą". Eilę metų Vliką valdantieji klerikalai priešinosi Mažlietuvių Tarybos atstovo įsileidimui, tačiau, kai paaiškėjo, kad MLT atstovai bus ištikimi satelitai, vartai atsidarė. Žinoma, kad neatrodytų, jog daroma malonė, ciniška dar buvo pareikalautas "mainais" t. y. Vienybės Sąjūdžio atgal įsileidimas. Atseit, buvo parodyta, kaip reikia vienu ypu dvi muses priploiti. Galimai patogesnės politinės artimetikos klerikalams sudarymas ar sudarymas Vliko buvo procesas, kuris nužymė visą emigrantinio Vliko gyvenimo kelią per 10 metų. Tai buvo būdas, kaip Vliką paversti "vieningu" įrankiu prel. M. Krupavičiaus ir jo bendraminčių rankose. O tokio įrankio klerikalams būtina reikėjo, kad, semiantis dar iš rezistencinio Vliko sukurtu moralinio kapitalo, galima būtų "vieningai" pareikšti totalitarines pretenzijas į "vienintėlio tautos valios reiškejo" postą ir su semti visus lietuviškojo gyvenimo užsienyje pareiškimus ir savo partinių būdų. Labai gražu.

Tokio politinio gobšumo puoselėjimu ypačingai gerai talkininkavo ir talkininkauja ta aplinkybė, kad kitos Vliko grupės ar bent prie Vliko esą asmenys visad turėdavo didesni ar mažesni apetitą kuriam nors VT postui. Kadangi raktas tokio apetito tenkinimui visad gulėjo ir guli prel. M. Krupavičiaus kišenėje, tai ir pasinaudojimas juo reikalauja tam tikro mokesčio, nes prel. M. Krupavičius nieko dykai nedaro. Na, ir kūrėsi tuo būdu "koalicijos". Būvo jų daug ir įvairių. Jų amžius priklausydavo tik nuo to, kiek atitinkama VT būdavo paklusni pagrindiniams, jau minėtiems klerikalų siekiams. Jei atsiradavo "ožių", mėginančių turėti ar reikšti tokį neprotingą dalyką, kaip kad savas nusistatymas, jie iš VT išlėkdavo. Jei gi "atvėjis" būdavo dar atkaklesnis, tai "atsisveikinimui" būdavo suorganizuojamas dar linčo teismas. Pvz., kad ir praėjusiais metais T. Šidiškio atveju. Anksčiau gi tokioje pat ar panašioje formoje, ką reikšia Vliko "vieningumas", pajuto Bronius Bieliukas, prof. J. Brazaičis ir kt. E. Keturakis, savo straipsnių serijoje Vieniybės apsislodamas siek tiek ties emigrantinio Vliko istorija, buvo paminėjęs taip pat kai kurias buvusias Vliko "koalicijas". Ta proga jis kai kurias jų vadino natūraliomis, o kitas rūšlavo į "ne-natūralių" kategoriją. E. Keturakis, berods, taikė ta progą 1926 metų maštabus. Jei gi svarstyti visas tas emigrantinio Vliko "koalicijas", nesinaudojant jokiais pračties maštabais, tai norom nenorom peršasi tik viena išvada. Būtent, Vliko koalicija yra tuo stipresnė, juo daugiau galimy-

tu, kad, prireikus, galima būtų į atitinkamas kedes susodinti savus žmones arba "Vliko vieningumo" labai pamaitinti reikalingą kurį nors "laicistą". Eilę metų Vliką valdantieji klerikalai priešinosi Mažlietuvių Tarybos atstovo įsileidimui, tačiau, kai paaiškėjo, kad MLT atstovai bus ištikimi satelitai, vartai atsidarė. Žinoma, kad neatrodytų, jog daroma malonė, ciniška dar buvo pareikalautas "mainais" t. y. Vienybės Sąjūdžio atgal įsileidimas. Atseit, buvo parodyta, kaip reikia vienu ypu dvi muses priploiti. Galimai patogesnės politinės artimetikos klerikalams sudarymas ar sudarymas Vliko buvo procesas, kuris nužymė visą emigrantinio Vliko gyvenimo kelią per 10 metų. Tai buvo būdas, kaip Vliką paversti "vieningu" įrankiu prel. M. Krupavičiaus ir jo bendraminčių rankose. O tokio įrankio klerikalams būtina reikėjo, kad, semiantis dar iš rezistencinio Vliko sukurtu moralinio kapitalo, galima būtų "vieningai" pareikšti totalitarines pretenzijas į "vienintėlio tautos valios reiškejo" postą ir su semti visus lietuviškojo gyvenimo užsienyje pareiškimus ir savo partinių būdų. Labai gražu.

Tokio politinio gobšumo puoselėjimu ypačingai gerai talkininkavo ir talkininkauja ta aplinkybė, kad kitos Vliko grupės ar bent prie Vliko esą asmenys visad turėdavo didesni ar mažesni apetitą kuriam nors VT postui. Kadangi raktas tokio apetito tenkinimui visad gulėjo ir guli prel. M. Krupavičiaus kišenėje, tai ir pasinaudojimas juo reikalauja tam tikro mokesčio, nes prel. M. Krupavičius nieko dykai nedaro. Na, ir kūrėsi tuo būdu "koalicijos". Būvo jų daug ir įvairių. Jų amžius priklausydavo tik nuo to, kiek atitinkama VT būdavo paklusni pagrindiniams, jau minėtiems klerikalų siekiams. Jei atsiradavo "ožių", mėginančių turėti ar reikšti tokį neprotingą dalyką, kaip kad savas nusistatymas, jie iš VT išlėkdavo. Jei gi "atvėjis" būdavo dar atkaklesnis, tai "atsisveikinimui" būdavo suorganizuojamas dar linčo teismas. Pvz., kad ir praėjusiais metais T. Šidiškio atveju. Anksčiau gi tokioje pat ar panašioje formoje, ką reikšia Vliko "vieningumas", pajuto Bronius Bieliukas, prof. J. Brazaičis ir kt. E. Keturakis, savo straipsnių serijoje Vieniybės apsislodamas siek tiek ties emigrantinio Vliko istorija, buvo paminėjęs taip pat kai kurias buvusias Vliko "koalicijas". Ta proga jis kai kurias jų vadino natūraliomis, o kitas rūšlavo į "ne-natūralių" kategoriją. E. Keturakis, berods, taikė ta progą 1926 metų maštabus. Jei gi svarstyti visas tas emigrantinio Vliko "koalicijas", nesinaudojant jokiais pračties maštabais, tai norom nenorom peršasi tik viena išvada. Būtent, Vliko koalicija yra tuo stipresnė, juo daugiau galimy-

tu, kad, prireikus, galima būtų į atitinkamas kedes susodinti savus žmones arba "Vliko vieningumo" labai pamaitinti reikalingą kurį nors "laicistą". Eilę metų Vliką valdantieji klerikalai priešinosi Mažlietuvių Tarybos atstovo įsileidimui, tačiau, kai paaiškėjo, kad MLT atstovai bus ištikimi satelitai, vartai atsidarė. Žinoma, kad neatrodytų, jog daroma malonė, ciniška dar buvo pareikalautas "mainais" t. y. Vienybės Sąjūdžio atgal įsileidimas. Atseit, buvo parodyta, kaip reikia vienu ypu dvi muses priploiti. Galimai patogesnės politinės artimetikos klerikalams sudarymas ar sudarymas Vliko buvo procesas, kuris nužymė visą emigrantinio Vliko gyvenimo kelią per 10 metų. Tai buvo būdas, kaip Vliką paversti "vieningu" įrankiu prel. M. Krupavičiaus ir jo bendraminčių rankose. O tokio įrankio klerikalams būtina reikėjo, kad, semiantis dar iš rezistencinio Vliko sukurtu moralinio kapitalo, galima būtų "vieningai" pareikšti totalitarines pretenzijas į "vienintėlio tautos valios reiškejo" postą ir su semti visus lietuviškojo gyvenimo užsienyje pareiškimus ir savo partinių būdų. Labai gražu.

Tai, ką rezistencinis Vlikas mokėjo išlaikyti labai lengvai povitvyvais darbais ir laikydamas (gal, kaip tik todėl jam tai lengvai vyko), emigrantinis Vlikas manė galis pradėti puoselėti perklesėjusio politinio gobšumo pagalba. Šis 1944 metų rezistencinio Vliko. Vasario 16-sios deklaracijos principų paneigimas įvyko ir prasidėjo nuo to meto, kai emigracijoje atsikurdamas Vlikas visiškai pateko į klerikalų rankas. Sudarydamas Vlikė kartais penkiu, kartais keturiu mandatų atstovaujama vienalytė bloka, jie pasidarė Vlikė pagrindine pajėga. Be jokių sentimentų, kartais net ciniška manipuliuodami Vykė. Tarybos apmokamomis kėdėmis, jie įstengdavo visad čia vienoje, čia kitoje "laiscistinėje" Vliko grupėje rasti pagalbininkų, kurie jiems "valdžios vežimą" traudavo. Siek tiek kiekiausiai pasireiškianti opozicija, ar tai organizacijos, ar tai kurios asmens pavidale, būdavo iš Vliko tuoj išjodinama. Tai buvo pagrindinės priemonės Vliko "vieningumui ir vienbalsiškumui" užtikrinti. Iš už Vliko ribų ateinantieji pagrįstos kritikos balsai buvo ir yra pastinkami tik kaip "vienybės" ardymas, "pasitarnavimas Maskvai" ir t. t. Labai gražu.

I klerikalų rankas patekęs VLIKAS, tučiuoj pradėjo kovą prieš Lietuvos Diplomatinę Tarnybą. Stengtasi ir iki šiol stengiamasi šią Lietuvos valstybinę instituciją paversti Vliko techniniu aparatu, kad, prireikus, galima būtų į atitinkamas kedes susodinti savus žmones arba "Vliko vieningumo" labai pamaitinti reikalingą kurį nors "laicistą". Eilę metų Vliką valdantieji klerikalai priešinosi Mažlietuvių Tarybos atstovo įsileidimui, tačiau, kai paaiškėjo, kad MLT atstovai bus ištikimi satelitai, vartai atsidarė. Žinoma, kad neatrodytų, jog daroma malonė, ciniška dar buvo pareikalautas "mainais" t. y. Vienybės Sąjūdžio atgal įsileidimas. Atseit, buvo parodyta, kaip reikia vienu ypu dvi muses priploiti. Galimai patogesnės politinės artimetikos klerikalams sudarymas ar sudarymas Vliko buvo procesas, kuris nužymė visą emigrantinio Vliko gyvenimo kelią per 10 metų. Tai buvo būdas, kaip Vliką paversti "vieningu" įrankiu prel. M. Krupavičiaus ir jo bendraminčių rankose. O tokio įrankio klerikalams būtina reikėjo, kad, semiantis dar iš rezistencinio Vliko sukurtu moralinio kapitalo, galima būtų "vieningai" pareikšti totalitarines pretenzijas į "vienintėlio tautos valios reiškejo" postą ir su semti visus lietuviškojo gyvenimo užsienyje pareiškimus ir savo partinių būdų. Labai gražu.

BE REIKALO PUOLAMAS JAUNIMAS

Matant, kaip žmonės nerimtai žiūri į labai rimtus dalykus, norisi ir man šiuo klausimu savo nuomonę pareikšti.

Praeitės savaitės Vieniybės L. Bradūnas darydamas nerimtu priekaištų New Yorko skautų veiklai, tarp kitko rašo: "Pirma įrodykite savo vertę, o tik paskui kreipkitės į visuomenę paramos..."

Pirmiausia, be reikalo puolamas skautiškas jaunimas dėl išsuntintų skautiškai veiklai remti anketų, nes jas išsuntinėjo ne patys skautai, bet skautų tėvų komitetas. Iš L. Bradūno kaltinimų, visai neaišku, kokių skautiškos veiklos nuopelnų įrodyti reikalaujama.

Skautų šūkiu žodžiai — Dievui, Tėvynei ir artimui — išreiškia skautų sąjūdžio tikslą, jo gražiausias ir kilniausias idealus. Jaunimas čia yra vyresniųjų auklėjimas ir pats auklėjasi bei mokosi. Čia yra nuolatinis veržimasis, kas augščiau, gražiau ir tobuliau. Tai yra ideologinio ugdymosi mokykla, uždeganti jaunimą patriotišku idealizmu, stiprinimu dvasioje, gamtos pažinimu ir k. t. Visa tai turi dar didesnę reikšmę esant išveivijoje.

Nuo šių kilių siekimų nenukrypti, reikia didelių pastangų, energijos ir palankių organizacinių veiksnių sąlygų.

Kas skautiška veikia domisi,

tam yra aišku, jog New Yorko skautai aukščiau išvardintų idealų ir siekia. Tačiau jaunimui trūksta pažymio, reikalinga vyresniųjų didesnio susidomėjimo bei globos, o ne tuščios kritikos.

Kokį pavyzdį jaunimui rodo mūsų atstovaujantieji vyresniųjų organizacijos? Kuriasi kuriasi ir piauana, o pagalvoti apie jaunimo ateitį per 5-6 metus dar nebūvo laiko. Jei ir toliau toki pavyzdį jaunimui teuosim, tai liūdnos ateities susilauksim.

Ar netelsingiau būtų, jei pirma jaunimo veiklą remtume, globotume, tinkamą pavyzdį duotume, o tik paskui reikalautume, kad to jaunimo veikla pateiktintų mūsų dėtas pastangas ir višt.

E. Čekienė

RUBBER STAMPS CONCORD STAMP 79 Warren St. Tel. BEefman 3-6828

John Baltaduonis FRANKFORD AVENUE CAFE 1700 Frankford Ave., PHILADELPHIA, PA.

CERIAUSI INSURANCE REAL ESTATE ORMAN & MICHELSON 81-22 JAMAICA AVE. Tel. 3-0642

LIETUVIAI ADVOKATAI ALFRED J. WENTZ 225 S. 4th Street, BROOKLYN, N. Y. Tel. 7-8067

CLEMENT A. VOKET (Vokietaitis) 41-40 74th Street, JACKSON HEIGHTS 73, N. NEWTON 9-6820

KESTUTIS W. MICHELSON 111-15 JAMAICA AVENUE RICHMOND HILL 18, N. Y. Virginia 7-4111

ST. BREDIS, JR. 37 Sheridan Avenue, Brooklyn 8, N. Y. AP 7-7083

SENSACIJA KNYGŲ RINKOJE DABARTINĖS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS

TERRA 3333 SO. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILL.

NORITE GEROS — MENISKOS FOTOGRAFIJOS: PORTRETO, SEIMOS, VAIKŲ, Jums geromis sąlygomis padarys VYT. MAŽELIS, 422 MENAHAN STREET, BROOKLYN, N. Y.

VASAROTOJŲ DEMESIUI Žemės ūkio sodyboje prie Quaddic ežero, moderniskame name (motel) priimami vasarotojai atostogoms, savaitgaliams, iškylos. Erdvūs miegamieji, dideli laisvalaikiams praleisti kambariai, Visi patogumai. Zuvingas ežeras, geros žvejybos sąlygos apylinkėse. Laisvalaikis. Arkliai pasijodinėjimams. Gražios apylinkės su įvairiais pasilinksminimais ir teatrais. Valstybės tvarkomi ir prižiūrimi Quaddic ir Memorial Park papildiniai. Lietuviški valgiai, užkandžiai ir gėrimai. Kaina 28 dol. savaitel. Sezono pradžia š. m. birželio mėn. 18 d. Vietos užsakomos iš anksto: J. Paknys, Box 126, Thompson, Conn., Tel. Putnam-Walnut 8-7736

GINTARAS GRAŽIAUSIA DOVANA Brangi atmintis kiekvienam Lietuvniui. Tradicinis papuošalas visą metų. Vieta kuri saugo mūsų brangaus krašto auksą — gintarą. Didžiausias pasirinkimas gintaro dirbinių. Kvietčiame ateiti pasižiūrėti. AMBER GUILD, Ltd. Virš 50 metų gintare versle. 80-19 31th Ave., Jackson Heights, L. I., N. Y. Tel. HA 9-5855 Lengva pasiekti auto—Northern Blvd. (25a) iki 31st Ave IND sub. iki Roosevelt—Jackson Heights Stores IRT sub. iki 74th St. Stoties iš čia LaGuardia Aero Port Bus iki 31st Ave

M. and Z AUTO COLLISION WORKS I. MALDUTIS ir Z. ZALIAUSKAS Lietuvių specialistų auto taisyse dirbtuvė 937 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. (Tarp Morgan ir Bushwick Ave.) Tel. EV 8-9794 Namų telefonai: HY 7-3247 ir GL 6-8659

NEW YORKO LIETUVIAI GYDYTOJAI DR. F. M. BINTAKIS 16 Linden Street Vykstant Jamaica linija ilipti Gates Avenue Brooklyn, N. Y. GLENmore 5-3012 VALANDOS: Kasdien nuo 11 iki 1 ir nuo 6 iki 8 Šeštadienis nuo 11 iki 2. Sekmadien. pagal susitarimą

VINCAS KANAUKA, M. D. 284 Eastern Parkway (Blokas nuo Brooklyno Muziejaus) Brooklyn, N. Y. Tel. ULster 7-8652 (Vykstant BMT Franklin Ave linija, ilipti Eastern Parkway, o IRT—Franklin Ave stotye.) VALANDOS: PAGAL SUSITARIMĄ Skambinti nuo 6 iki 8 v.v. Šeštadienis nuo 9 iki 11 val. ryto.

Prezidentas Eisenhoweris agronomijos studentų apdovanojamas sidabro laišku.

PRIEŠ KOLONIALIZMĄ IR KOMUNISTINIŲ IMPERIALIZMĄ

JAV Atstovų Rūmų rezoliucijoje minima ir Lietuva.

Washington, D. C. (LAIC) — JAV Atstovų Rūmai priėmė rezoliuciją, kuri yra svarbi kovoje už išlaisvinimą Lietuvos nepriklausomybės. Rezoliucijos įvade paminėta, kad ar tai komunistinis imperializmas ar kolonializmas neigia žmonių teises. JAV žmonės jau tradiciniai rėmė tautų aspiracijas pasiekti savivaldos ar nepriklausomybės, taip pat juos rėmė kovoje prieš kitų tyroniją ir užviešpatavimą. Todėl kongresas nutarė, kad JAV per savo atstovus Jungtinėse Tautose ir per kitas užsienio organizacijas padėtų pavergtiems atlekti savo išlaisvinimo, kad jie galėtų stoti ir gyventi kartu su kitomis laisvomis tautomis.

Šią rezoliuciją kongresu referavo pats daugumos vadovas John W. McCormack. Už rezoliuciją kalbėjo 25 kongresmanai, balsavo už ją 367 atstovai iš visos Amerikos.

Dvidešimt penki JAV kongresmenai kalbėdami rezoliucijos priėmimo reikalu aiškiai pabrėžė tą vergiją, kurią neša šiandien tautos už geležinės uždangos. Daugelis kongresmanų prisiminė Amerikos kovas už laisvę ir Amerikos šimtmetinį pažadą padėti ir kitiems pasaulio žmonėms atgauti savo laisvę ir nepriklausomybę. Savo įžanginėje kalboje, svarstant rezoliuciją, kongresmanas McCormack pabrėžė, kad ilgais mėnesiais galvojo, kuo galėtų jis ir jo bendradarbiai prisidėti dabarties laikų palengvinimui ir nutarė, kad geriausia yra paskelbti tą rezoliuciją.

Kalbėtojai kongrese nurodė, kad šių dienų sprendimai ar neapsisprendimai turės didelę įtaką ir ateities kartas, ir tuos, kurie šiandien yra tik vaikai. Taip pat kalbose nurodyta, kad rezoliucija svarbi ir tuo, jog artėja keturių didžiųjų pasitarimai. Dar buvo atkreiptas dėmesys, kad komunistų imperializmas pasireiškė naująja kolonizacijos forma. Rezoliucijos paskelbimas turės ne tik įtakos ir vykstančias konferencijas ar pasitarimus, bet ir žaones, kurie kenčia už geležinės uždangos. Rezoliucijai skelbti dabar laikas, kad patiekus siekiama tikslą žmonių laisvei.

Kongreso atstovė iš Illinois valstijos — Marguerite Churchill — pareiškė viltį, kad rezoliucija taps vadovaujantią žvaigždę Amerikos politikoje. Tuo bus įrodyta, kad amerikiečiai ne tik viešai reiskia savo norus, bet juos ir vykdo.

Ypatinai pasireiškė senas lietuvių draugas kongresmanas Thomas J. Dodd, iš Connecticut (jis kalbėjo vasario 16 d. 1955 m. New Yorko lietuvių susirinkime). Jis kongrese pa-

reikė, kad reikėtų eiti dar toliau ir pasakyti visą teisybę apie bolševikų begėdiškumą. Kongresas turi pasmerkti prievartos okupaciją, kaip priežastį viso pasaulio įtempimo. Toliau eilė kongresmanų, nurodydami Lietuvos ir kitų pavergtųjų tautų būklę, smerkė sovietus ir reikė vilties, kad Amerikos žmonių pareikšta valia tąja rezoliucija pasakys ko siekia JAV.

Kalbėse kongrese paminėtas ir Kubos atstovo dr. Emilio Nunez-Portuondo pareiškimas Jungtinių Tautų iškilmingame posėdyje San Francisco. Tai iš-

kėlė pats rezoliucijos referentas ir daugumos vadovas McCormack, jis sveikinamasis kongrese paminėjo jo pastangas gi- nant pavergtas tautas ir ke- liant sovietų neteisybes.

Paskutiniuoju kalbėjo didelis lietuvių ir kitų pavergtųjų tautų draugas M. A. Fejhan, kongresmanas iš Ohio valstijos, jis birželio baisiąsias dienas minėjo kartu su pabalt. New Yorke. Šis kongresmanas aiškiai pareiškė, kad pasaulio įtempimas, tai paseka rusų pavergimo tautų Pabaltyje, Vidurinėje Europoje ir Azijos kraštuose.

PRIE IGNO ŠLAPELIO KAPO

ANDRIUS JOGAUDAS

ir į kūrybinį darbą.

Tremties vargų našta palaui dar vieną taurų lietuvi. Staiga mirė dailininkas Ignas Šlapelis. Dailės vertybių kūrėjas, meno kultūros istorikas. Lietuvos dailės atžalyno — jaunųjų dailininkų kartos — auklėtojas. Kauno Meno Mokyklos ilgametis mokytojas ir vadovas. Ir taurus lietuvis, gimtosios žemės ištikimas sūnus.

Tiesiog nesinori tikėti, kad mūsų tarpe nebėra Igno Šlapelio. Žmogaus, daugelio aspe- niško pažįstamo, kitų matyto ištolo. Dažnai sutiko Kauno gatvėse ir meno sambūriuose. Vėlonis kreipė visų dėmesį savita išvaizda. Jo galva buvo tarsi iš Biblijos serosios dalies iškirpta: iškili kaktas, juodos gilios akys žvelgiančios iš po tankių antakių, aštaus lenki- mo nosies, barzda žemyn kyliu siaurėjanti. Ilgi plaukai. Asirietis, o gal kurios kitos Rytų tau- tos sūnus. O Vėlonis buvo tik- ras lietuvis, kilęs iš šiaurinės Lietuvos lygūmų...

Ignas Šlapelis kartą yra pa- sakęs, kad jo gyvenimas susi- kiostęs daugelio vingių, buvo gausus staigiais posūkiais bei vaidiniais perversmais. Ir iš- tikrujų, metus tik trumpą žvilgsnį į jo gyvenimą, matyti, kad jojo gyvenimo kelionė bu- vo tarsi biblišio Amžinojo Zy- do klajonė.

Ignas Šlapelio visas gyvenimas (1881. I. 31. 1955 IV. 3) nutymėtas staigiais posūkiais, dar ir dar kartą jį išbloškutais iš pasaulinio kelio. Baid- gas Liepojaus gimnazija, ke- liauja į Kauno Kunigų Semi- nariją (1899-1904). Išklaušęs visą seminarijos kursą kuni- guosna nepasineša. Susižavi dailės menu ir jį studijuoja (1904-1910) užsieniuose — Kro- kuvos, Paryžiaus, Romos ir Flo- rencijos meno mokyklose ir a- kademijose.

Jo aštrus ir įžvalgus protas nesitenkino dailės vertybių prie- žinimu ir josios kūriamųjų prie- monių paveldėjimu. Siekdamas pažinti meno paslapčių esmę, Ignas Šlapelis pasineša ir meno kultūros ir filosofijos studijas, gal būt vienintelis iš mūsų anų laikų dailininkų į kūrybinį darbą atėjęs su be- galiniais plačiu išsimokslinimu.

Vėliau jis reikiškai kaip dai- lininkas, meno kritikas, meno kultūros istorikas, kaip dailės estetas ir mokytojas. Tokį vi- sapusiską žinojimą Ignas Šla- pelis plačiai panaudojo vado- vaudamas Kauno Meno Mo- kyklą. Ten savo žinias bei pa- tyrimą perteikdamas savo mo- kiniams, būsimiesiems Lietu- vos dailės kūrėjams.

Grįžęs į tėvynę pasineša į kūrybinį darbą. Jį nutraukia karinė prievola (1910-1913) garsiam Sevastopolio mieste, po žyduoju Krymo dangum. Kartotinas grįžimas į tėviškę,

sis likimas neaplenkė ir Igno Šlapelio. Tarpe šimtų ir tūk- šančių bėglių bei tremtinių, jį sutinkame Vakarų Vokietijoje. Amžiaus naštos jau lenkiamas žemyn Ignas Šlapelis klajoja po griauamą ir deginamą vo- kiečių tautos žemę. Po karo vienas pirmųjų patenka į Jung- ties valstybes.

Apistojęs Chicagos mieste dar kartą mėgina atkurti savo sugriautą gyvenimą. Ignas Šla- pelis visus stebino savo darb- tumu ir energija. Iš po jo tep- tuko pasirodė vienas po kito nauji dailės kūriniai. Jis da- lyvauja savųjų ir amerikiečių

Grįžęs iš klajonių po sveti- mus pasviečius Ignas Šlapelis inko į kūrybinį darbą. Kūrė naujus dailės kūrinius, rašė dailės ir bendrai meno kultū- ros klausimais straipsnius, mo- kytojavo Kauno Meno Mokyk- loje. Tuo metu jis nutapė ke- lius šimtus dailės darbų, para- sė nemažą įvairių straipsnių ir keletą knygų. Jo plunksnai priklauso „Meno Istorijos Metmenys“, Romos Katalikų Bažnyčios Meno Istorija“ (iš- spausdinta), „Kas yra menas“, tikrujų, metus tik trumpą žvilgsnį į jo gyvenimą, matyti, kad jojo gyvenimo kelionė bu- vo tarsi biblišio Amžinojo Zy- do klajonė.

Antrasis pasaulinis karas pa- stūmėjęs mūsų tautą į kietą vargą ir begalinius kentėjimus, apkartinio visų likimą. Rūstu-

Jėmė tapo giminingi krauju, nes susirgęs berniukas (Washington, Pa.) gavęs šio žmogaus krauju, gydytojų buvo grąžintas į sveikųjų tarpą.

dailės parodose. Skaito meno kultūros klausimais paskaitas. Tais klausimais rašo straips- nius ir knygas. Čia gimsta įdo- mi studija apie Leonardą da- Vince ir apie... Pautienų. Tarsi nujausdamas artėjančios mirties žingsnius, jis skuba iš- sakyti savo vidaus pasaulį. De- ja, savo kūrybinės giesmės ne- spėjo užbaigti...

Ignas Šlapelio asmeny nete- kome tauraus lietuviu ir iški- laus meno kultūros vertybių kūrėju. Netekome dar vieno mūsų dailės veterano, kurie sukūrė atgimusios tautos ir nepriklausomos valstybės dai- lės meno gyvenimą. Netekome žmogaus, kuris kūrė ir puosė naujais dailės kūrinių. Jis da- lyvauja savųjų ir amerikiečių

EUROPOS KREPŠINIO PIRMENYBĖSE VENGRIJĄ NUGALĖJO SOV. SĄJUNGA

Birželio 19 d. Budapešte pa- sibaugusiose Europos krepšinio pirmenybėse išaiškintas nau- jas Europos meistras, kuriuo tapo Vengrijos rinktinė. Įdomu pastebėti, jog ligšiolinis meis- teris, Sovietų Sąjunga, kurios sudėty būdavo ir eilė žaidikų iš Pabaltijo valstybių, šiame- nese pirmenybėse pralaimėjo prieš Čekoslovakiją ir Vengri- ją ir turėjo pasitenkinti tre- dionio studija „M. K. Čiurlio- nis ir jo laikas“, kelios vertin- gos knygos rankraščiuose. Vi- sas tapybiniš ir rašytinis lobis liko namie. Pamėgtą kūrybinį darbą sutrukdė, kaip patsai vėlonis kartą yra išsitaręs šių rašto autoriui, nemalonios pareigos — jam buvo patikė- tas Kauno Mokyklos vadovavi- mas (1929-1940). Nemaionus administracinis darbas iš jo a- tėmęs visą laiką, o kūrybi- niam polėkiams likę tik atos- tojų metas...

Paskutinę dieną Sovietų Są- junga sukirto Lenkiją 101-76 (Stankus įmetė 9 tšk., o Pe- tekevičius 5 tšk.), bet Vengrija nugalėjo Rumuniją 71-60 ir jai atiteko meistro laurai.

Tuo būdu Sovietų Sąjungos rinktinė, ilgokai buvusi menu- galima, šiomet pripilo liepto galą ir jos vyras, kuriame ryškų vaidmenį turėjo pabal- tiečiai, jau yra sulaužytas.

Pirmenybėse dalyvavo 18 valstybių ir baigminėje klasifi- kacijoje jos išsiriakavo taip: Europos meistras Vengrija, 2. Čekoslovakija, 3. Sovietų Są- junga, 4. Bulgarija, 5. Lenkija, 6. Italija, 7. Rumunija, 8. Ju- goslavija, 9. Prancūzija, 10. Suomija, 11. Turkija, 12. Anglija, 13. Austrija, 14. Šveicarija, 15. Luksemburgas, 16. Švedija, 17. Vokietija, 18. Danija.

Pažymėtini stiprūs Bulgari- jos krepšininkai, tuo tarpu prancūzai, paprastai buvę vie- ni iš stipresniųjų, šiomet iško- vojo tik 9-tą vietą ir nebuvo patekę į baigminę grupę, kurią sudarė 8 rinktinės, o laimėjo tik žemiausios grupės baigmi- nius žaidimus. Be to, šį kartą nedalyvavo gana pajėgus Izra- elio krepšininkai, anksčiau Europos pirmenybėse nebogai užsirekomendavę.

Čekoslovakijos rinktinė, ilgokai buvusi menugalima, šiomet pripilo liepto galą ir jos vyras, kuriame ryškų vaidmenį turėjo pabal- tiečiai, jau yra sulaužytas.

Karl Nylund, motociklistų lenktynėse Helsinky, Suomijoje, atrodo, neišvengs suželdi- mo, tačiau jo oponentas Tiitola lengvai per šoka per Nylund, visai jo nepaliedamas.

KILNIAM LIETUVIUI PRISIMINTI

SLA organe Tėvynėje įdėti keli sveikinimai Vincui F. Jan- kauskui, jo 80 metų sukakties proga, skatina jį pažįstancius keletopai prisiminti šį kilnų Amerikos lietuvį, čia atvykusių praėjusio šimtmečio pabaigo- je.

Pirmiausia — džiugu, kad jis sukravė tokią metų krūvą su veik nepašlijusia sveikata. Tu- būt dėka savo sveiko, suval- dietiško, lietuviško kraujo (gi- mē Subackškėse, Gudelių I vals., Marijampolės apskr. 1875 metais — tais pačiais, kuriais gimė ir jo buvęs draugas-vei- kėjas, J. O. Sirvydas). Bet gal- būt jis, kaip ir jo kaimynas, kitas uolus „bruzdelinikas“ tautinėje veikloje, Vincas Am- brozevičius, tiek metėjų su- laukęs, kad nevertuoto svaigai- lų, nerūkė ir pasirenka maistą?

Kitu požiūriu Vincas F. Jan- kauskas prisimintinas (jis y- pač pavyzdingas pegeritai pa- vardėmis amerikonejantiems), kad per 33 metus (1900-1933), Amerikos imigracijos inspek- toriaus (ir augštesnes) parei- gas eidamas, niekur ir nieka- da savo lietuviškos pavardės nekraipė — net nuo kalbinin- kų nužvelgimo „ausko“ neat- sisakydamas. Visi jį visur pa- žino kaip lietuvi, be to, ener- giškai besirūpinantį suteikti savo gimtajam kraštui tas pa- čias politines laisves ir kultū- ros dalykus, kuriais džiaugėsi jo antroji tėvynė Amerika.

Pavyzdžiui, antruoju inspek- toriavimo metu (1902 m.), su- sirūpinęs kultūrinio likimu ir Ameriką gausiai vykstančių pusrastių lietuvių ateivių, jis kreipėsi per laikraščių ir vi- suomenę, prašydamas aukoti knygų bei laikraščių, tikslu juos padalinti per Ellis Island perleidimo stotį žengiantiems lietuviams. Sakė: „netikėtai susipažinimas (Lietuvoje spau- da tada buvo uždrausta) su lietuviškais laikraščiais atei- viams padarytų puikios įtakos ir galėtų gražių vaisių duoti.“

„Visuomenė dosniai atsiliepė. Vincas (ir jo bendradarbis, in- spektorius Petras Mikolajinis) daugelį pakreipė prie spaudos ir jai bendradarbiauti, tarp jų ir dabartinį Lietuvos pasiuntinį Londonė, B. K. Balutį, kaip jis savo atsiminimuose rašė.

Maloniausias gyvenimo va- landos Vincui, be abejo, buvo praleistos kovose dėl ne- priklausomos Lietuvos. Pirmo- jo karo metu, jis ir jo draugai (P. S. Vilmantas, M. W. Bush- butinskas, J. O. Sirvydas, M. J. Vinkas, A. Ramanaukas, V. K. Račkauskas ir kiti) subū- rė, tartum, neoficialią būsimos Lietuvos diplomatinę atstovy- bę, vėliau susitvarkiusią kaip oficialią Tautinę Tarybą. Šis būrelis tautiniai susitikusiu, dar gana jaunų vyrų kū pradė- jo daryti „posėdžius“ viename ar kitame New Yorko restora- ne ir kalbėtis Lietuvos reika- lais. Iš to kilo keturių skyrius Sąjungininkų bazare New Yor- ke ir keletas kitų lietuvių nau- dingų dalykų. Sykį paklaustas, kur jo brosis, advokatas Balt- rus, Vincas visu rimtumu atsi- liepė: „Tėsiučiau jį jo ūkį — rašyti Lietuvai konstituciją“.

Kilnios, didelių idealų ir svajonių dienos!

Vincas anksti pajuto, kad Amerikos lietuviai vieni, be ki- tų Amerikos piliečių paramos, mažai laimės. Todėl jis suor- ganizavo vadinamą League of Small and Subject Nationalities (1915-1918) ir League of Estonians, Letts, Lithuanians and Ukrainians (1917-1923). Pirmajai sąjungai pakvietė A- merikos imigracijos komisio- nerių Frederick C. Howe pre- zidentu, o viceprezidentu pri- kalbino žinomą amerikone vei- kėją Jane Addams. Sąjungos vardu buvo suaukta New Yor-

ke du suvažiavimai (1917 ir 1918 metais). Lietuvių atsto- vads buvo: V. F. Jankauskas, P. S. Vilmantas ir J. O. Sirvy- das. Antrosios sąjungos vardu, didžioje Carnegie salėje, New Yorke, 1919 metais buvo su- šaukta masinis susirinkimas, padedant kongresmonui R. J. Cadwell, New Yorko Prekybos Buto pirmininkui ir kitiems žymiesiems amerikiečiams. Šios sąjungos metiniame suvažiavi- me (1919 m. rugpj. m.) daly- vavo šimtas atstovų, pirminin- kavo V. F. Jankauskas. Ta pro- ga išleista knygelė „The Case of New Republic of Estonia, Latvia, Lithuania and the Uk- raine“. Šitokie žygiai padraši- no ir kitus Amerikos lietuvius „lysti“ su savo reikalavimais pas „augštesnius“.

Oficialiems rankoms paėmus Lietuvos reikalus ginti, o Vincui iš inspektoriavimo pensij- on išėjus (1933 m.), jis, ta- čiau, nesėdėjo rankas sudėjęs. Pavyzdžiui, septynerius metus jis pirmininkauja Lietuvių Spaudos Klubui New Yorke (1935-1942) ir yra veiklus Bal- tic-American draugijos narys. Tačiau jo širdies darbu virto dr. Basanavičiaus svajonė — rasti mūsų prosenių kilmę, kurioje nors garstoje senovės kultūringoje tautoje. Basana- vičius mūsų protėvius tarėsi radęs sepovės trakėnuose, o V. F. Jankauskas mano radęs pa- kankamai mokslo nesugriau- namų įrodymų apie „augštą lietuvių kultūrą ir jos kalbos užrašus 2,500 metų atgal“ seno vės etruskuose, gyvenusios Italijoje, gretimai Romos res- publikos. Daug kruopštaus dar- bo jis čia atliko, daug knygų išvartė, daug įdomių faktų pri- kapstė.

Tačiau, jo tikrieji draugai gal netiek jam garbės teiks dėl šitų tyrinėjimų, nes yra rimto pagrindo manyti, kad čia yra tokios pat svajonės, kokiomis ir dr. Basanavičiaus tyrinėjimai buvo. Vincas F. Jankauskas draugu širdyse mielas kaip kilnus Amerikos lietuvis, kuris drįso ir mokėjo prieti augštesniais Amerikos sluogsnis, tikslu padėti iško- voti Lietuvai politinę nepri- klausomybę. Dėkinga tauta jam 1938 metais suteikė Vy- tauto Didžiojo ordeno 4-to laipsnio ženklą už žygius šia kryptimi.

Ilgiausių metų!

Vyt. Sirvydas.

VYRŲ, PER 65 METŲ AMŽIAUS, 3/5 TEDIRBA

Metropolitan Life Insurance statistikai praneša, kad prie- singai bendram išpūdžiui, būk 65 metų amžius yra našus gy- venimo galas, visų vyrų nuo 65 iki 69 metų 3/5 smagiai te- dbedirba, o nuo 70 metų dirban- čiųjų esama 2/5. Net tarp tų asmenų, kurie yra 75 ar dau- giau metų, iš penkių vienas tebedirba. Daugiausia šie as- menys dirba savarankiškai, kaip ūkininkai, prekybininkai. Taip pat senesnio amžiaus vyr- ai linkę užimti lengvąs tar- nybas, kaip panaktinių ir sar- gu.

Neteisybės geriausias vaistas — užmisti ją. —Syrus.

Jei nori pašalinti gėbštumą, pašalink jo motiną, prabanga. — Cicero.

Gobštus žmogus niekam nėra malonus, bet nemaloniau- sias pats sau. —J. Kytle.

Nerūpestingo žmogaus žmo- na yra beveik našlė.

Vengrų priežodis.

Mirštu, garbindamas Dievą, mylėdamas draugus, nekėsdamas priešų ir blauredamasis prietarais. — Voltaire.

Jieskās bēdu, visada jų at- randa. —Anglų priežodis

VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY
Established 1886
JUOZAS TYSLAVA
Editor and Publisher

Editorial and Business Office:
412 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Evergreen 4-0862

Entered as Second Class Matter
October 23, 1907 at the Post Office
of Brooklyn, N. Y.

Subscription Rates:
USA per year \$5.00
CANADA and other countries \$6.00
Advertising Rates on Application

AR MOKSLAS IR TECHNIKA VISAGALIAI?

Kai kurie asmenys pertvina mokslą, manydami, kad mokslo galiai nėra ribų. Šia tema patiekiamas gamtos mokslų daktaro H. Rompp straipsnis.

Pastarųjų dešimtmečių laikotarpyje įvairiose gamtos mokslų ir technikos srityse atsieta nuostabių laimėjimų. Pav., baisios ligos išnaikintos, pragyvenimas pagerintas, susisiekimo ir žinių technika patobulinta, negirdėto pajėgumo masinio sunaikinimo priemonės išrastos, nauji pasauliai atomo ir tolimesnių žvaigždžių sistemoje iširti, o mūsų įžvalga į gyvąją ir negyvąją gamtą tokiu mastu pagilinta, kad tai ankstesnėms kartoms atrodytų neįtikima, tiesiog negalima.

Atsivėlgiant į tokius įspūdingus ir negėdijamus pasiekimus, netenka stebėtis, jei gali atsirasti tokia optimistinė nuomonė, būk mokslas ir technika visagaliai, būk žmogaus tyrinėjimams, planams ir veikimui nėsą ribų. Sekantįjį išvedžiojimai rodo, kad toks primityvus optimizmas nepagrįstas.

Pirmiausia reikia į tai nurodyti, kad visų chemikų ir fizikų sujungtomis pradinėmis pajėgomis nepavyks pagaminti nei vieno atomo iš nieko. Tiesa, branduolinės fizikos laboratorijose pagaminamos naujos atomo rūšys, bet šios neatsiranda iš nieko, bet iš kitų, jau anksčiau buvusių atomų. Be to, šios atomo rūšys dėl aukštos kainos, dėl sveikatai žalingo radijo aktyvumo ir dėl savo nepastovumo negali būti panaudotos nei kaip statybai medžiaga, nei kaip maistas. Taigi, kai artimiausių penkiasdešimties metų, o daugiausia šimto metų bėgyje, vario, cinko, cino, gyvasidabrio, svino, kobalto, boro, naftos ir t. t. atsargos bus sunaudotos, negalima laukti iš chemikų jokių stebuklų. Chemikas gali tiksliai neparuoti vargu ir išlaidomis bandyti vėl surinkti retus elementus, esančius jūroje ir žemėje. Pav., kiekvienas aukštesnės rūšies augalas norma-
m augimui reikalingas boro mažiųjų kiekių. Daug Europos laukų, ypač sodų, jau šiandien kenčia dėl boro trūkumo. Norint sulaukti gero derliaus, reikalinga tręšti trąšomis, kuriose yra boro. Žemėje esančių boro atsargų daugiausia gali pakakti šimtui metų, o vario atsargos, žinovų nuomone, bus sunaudotos per 20-30 metų. Taip pat varis augalams, gyvuliams ir žmonėms yra gyvybiškai reikalingas elementas. Pav., šlaurės vakarų Vokietijos daug sričių būna tik tada derlingos, jei tręšiamos vario

nuodėgulių miltais. Gyvuliams ir žmonėms reikalinga mažiųjų kobalto kiekių, kurie yra vitamino B12 sudedamoji dalis ir kaip toks būtina reikalingas normalliam kraujo susidarymui. Austrijoje ir Vokietijoje pasitaiko sričių, kurioms trūks ta kobalto, ir kurios reikalauja papildomo aprūpinimo kobaltu.

Kas tinka medžiagai, tas tinka ir energijai. Technika negali pagaminti nei vienos kalorijos iš nieko. Ji gali tiksliai esančias energijas viena į kitą pervesti ir jas prasmingai nukreipti. Šiandien jau pagaminta pagrįsta natūrali žemės dujų, naftos ir anglies masinų suvartojimų. Šių medžiagų (ir jose esančios energijos) atsargos yra ribotos, kurios po kiekvieno sunaudoto benzino litro ir sudegintų anglių tonos vis mažėja.

Medžiagos ir energijos išlaidų dėsniai sudaro jaučiamą ribą bet kokiam technikai veikimui. Negalima nekreipti dėmesio į šiuos pagrindinius dėsnius. Be šių dėsnių esama dar daug kitų gamtos dėsnių ir pastovių dydžių, kurių žmogus negali pakeisti. Pav., negalima pakeikti laiko išėjimą, metų laikus, svorio jėgos veikimą, žaibišką šviesos išsplatimą, radijo aktyvino nykimo procesą ir t. t. Galima tiksliai turėti tai galvoje. Taip pat elementų ir junginių pagrindinės savybės amžinai nesikeičia. Pav., varis įsveda tirpsta 1083 C temperatūroje, o grynas alkoholis verda 78,30 S temperatūroje (esant atmosferiniam spaudimui 760 mm). Taip pat atskirų medžiagų tankumas, išsiplėtimas dėl šilumos, laidumas elektrai t. t. yra vienodi nesikeičia dydžiai.

Per pastaruosius dešimtmečius fizikai išrūtojo nuostabių pūkius matavimo būdus. Tačiau ir čia yra Heisenbergo neapibrėžtumo relacijos nustatyta paskutinioji, neįveikiama riba. Jis sako, kad tuo pačiu laiku tiksliai negalima nustatyti mažiausių dalelių (pav. atomo elektronų) vietos ir greičio.

Dar prieš pora dešimtmečių atskiri biologai tikėjosi pagaminti dirbtinius paprasčiausius mažiausius gyvius (panasius į bakterijas ar amebas). Šiandien šios vilties atsisakyta. Suprasta, kad net ir mažiausia bacila yra nepaprastai sudėtingas, organizuotas makromolekulių žemų molekulari-

nių junginių ir jonų kūrinys, kurio pamėgdžiojimas atrodo beviltiškas.

Organizmai atlieka taip pat sintetinius veiksmus, kurių rezultatai chemikalai pavydi. Jie pagamina baltymų, krakmolų, celiuliozės, riebalų, vitaminų, fermentus, hormonus, alkoholidus, antibiotikus, vašką, dervą ir t. t. Tiesa, jau prieš dešimtmečius pavyko laboratoriniu būdu pagaminti negyvų, panašių į baltymus gaminių sintezę, bet dėl technikos baltymų sintezės gilimybės įžymus baltymų tyrinėtojas E. Fischer nušvilęs pareiškė: "Jautis gali geriau". Šiandien jau pagaminamas laboratorijoje dirbtinis cukrus, bet jo kaina daug tesnė negu natūralaus gaminių. Valgomų riebalų sintezės iš anglies produktų po karo atsikvėta dėl nepelningumo ir sveikatos žalos. Anglies dvideginio asimiliacijos (fotosintezės), kuri ir paprasčiausiems žaliems augalams pavyksta ir kurios dėka atsiranda pigūs masiniai produktai, kaip cukrus, krakmolai, celiuliozė ir t. t., iki šios dienos, nežinoma, kaip gėlio pastangų, nebuvo galima pamėgdžioti. Daugumas antibiotikų (penicilinas, streptomocinas ir t. t. sintezės ir šiandien dar pigiai ir patogiai padaromos naudojant mažus grybelius.

Jau keli šimtmečiai kai pat žmogus yra medicinos ir biologijos tyrinėjimų įdomus objektas. Nepaprastai daug kas supaprasta, bet taip pat surasta, kad daug svarbių pagrindinių dalykų vargiai galima paveikti. Dažnas trokšta ilgal gyventi, bet iki šiol mokslui dar nepavyko gyvenimo laikotarpį palankiausiaiose atskiruose atvejuose medicinos priemonėmis padidinti nors iki 120 metų. Suaugusiam žmogui kasdien reikalinga 2500-3000 kalorijų, tam tikras kiekis baltymų, riebalų, vitaminų, pėdsakinių elementų, mineralinių druskų ir t. t. Jei nors dviem savaitėms šių visų produktų tiekimas nu-

trūksta, žmogus miršta. Negalima žmogaus maisto be bausmės mažinti. Priešingai, atrodo, kad kylant civilizacijai, didėja maisto kokybės pareikalavimas, o tam tikri biosintetiniai pajėgumai mažėja. Pav., žmogui reikalingas mažiausias vitamino C kiekis vis didesnis nurodomas. Būtų žmoniška, jei karo metu badaujančius nekariaujančius asmenis būtų galima užmigdyti žemos miegu,

ką kiekvienas švilpikas (kalnu pelė) atlieka, bet to medicinal dar nepavyko atsiekti. Visiems žinoma, kad nepaisant begalinių pastangų, vėžio problemai dar jokio sprendimo nesurasta. Žmogaus dvasiniai gabumai yra natūralūs ir vis pa-veikiami — Alberto Einšteino ar Makso Plancko intelektuali-
lipės veiklos negalima sukelti, nors būtų naudojama ir milijoniniai kiekiai chemikalų, auklėjimo priemonės ir t. t. Patyrimų, supratimo, pažinimo tiesioginis perdavimas paveldė-

jimo ar panašiu keliu taip pat negalimas, ir Nobelio laureatų vaikai vėl turi pradėti nuo a-
bėcėlės. Kovoje su paprasčiausiomis gamtos galiomis žmogus yra beveik bejėgis. Žemės drebėjimai, potvyniai, audrų katastrofos, karščio bangos, pūgos, liūtys ir ateietyje kankins žmogų. Prieš tai galima tiksliai anglies dvideginio sniegu ir sidabro jodidu lietuvi sukelti, o geriausiai atveju "šaudant ledus" išvengti krušos.

Viena iš seniausių žmonijos svajonių — skridimas į tolimas planetas—vargiai ar bus įvykdytas artimiausių dešimtmečių bėgyje. Techniški ir fiziologiniai sunkumai beveik neįveikiami. Ar aplink bilijonus į sau-
lę panašų žvaigždžių skrieja žmogaus apgyventos ar neapgyventos planetos, mes niekuomet nesužinosime, nes nuotoliai perdideli. Kelionė į šiuos tolimus ir tolimiausius pasaulius niekuomet nebus įmanoma, nes artimiausia žvaigždė yra maždaug 43 bilijonų kilometrų atstumu. Keliaujant net vieną kilometrą per sekundę, kelionė užtruktų virš milijono metų!

Iki šiol patiekti pavyzdžiai, kurių galima lengvai ir daugiau surasti, įrodo, kad žmogaus veikimui ir pažinimui nustatytas aukštesnės natūralios ribos. Mes vis daugiau ir dau-

giau artėjame prie šių ribų. Jau šiandien didelės mokslo ir technikos sritys beviltiška "nu-
ganytos", taip kad jose vargiai galima tikėtis sensacingos pažangos.

Pasekmė — "mažėjantis mokslo derlius" Todėl šiandien dėl natūralių priežasčių tūkstančiai geriausių pasaulio laboratorijų, nežinūnt bilijoninių išlaidų, negali padaryti tokio dydžio ir pasaulinės ūkinės reikšmės atradimo, kaip dirbtinės trąšos, kas pavyko Justui von Liebigui maždaug prieš šimtą metų prastatytoje arklidėje, išleidžiant į metus keletą šimtų guldenų.

Nežinūnt mokslo įstaigų mažėjantio "pelningumo", tyrinėjimo atidėjimas neįmanomas, nes pav. cheminiai ginklai kaip prieš ligų sukėlėjus taip ir prieš žemės ūkio ir miškų kenkėjus nuolat "atbūnka", to dėl vis reikalauja pagerinimo. J. Str.

Tas, kas gerai daro, neįskodamas nei pagyrimų nei atlyginimų, atranda ir viena ir kita. —W. Penn.

Laimingi tie asmenys, kurie supranta, kad nėra geresnio saugumo, kaip daryti gera. — J. Fountain.

Gera nuotaika yra dvasios saulės šviesa. — Bulwer Lytton.

STEAMBOAT INN

ALMA KASMOCIŪTĖ, Vedėja

ĮVAIRIAUSI GERIMAI IR PIRMOS RŪSIES MAISTAS

SALE ĮVAIRIOMS PROMOGOMS

DIDELIS IR GRAZUS SODAS PIKNIKAMS.

89-91 STEAMBOAT ROAD. Greta Neck 2-1546 (Biznio)

Alma Kasmociūtė
GREAT NECK, L. I.
Telefonai: Greta Neck 2-3389 (Namų)

PROGA

— Be pinigų tapti biznieriū —
Parduodama ar išnuomojama

BARAS ir RESTAURANAS

(su pilnu leidimu (lašmėn))

Biznis su mūriniu namu, tirstai apgyventoje apylinkėje

Pinigių inėti nereikia

Patsai biznis išsimokės arba savininkas sutinka sąžiningam žmogui perleisti ant nuosimčių išsimokėjimui dalimis kas mėnesį.

Smulkesnių informacijų kreiptis: JUOZAS LUGAUSKAS, 426 SOUTH 5th STREET, BROOKLYN 11, NEW YORK

Albumas gimtąjam kraštui atsiminti

Igno Končiaus albumas "Medžio Drožiniai Gimtąjam Kraštui Atsiminti" kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais. 223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai. Kaina \$5.00. Gaunama pas knygų platintojus ir pas leidėją: L. J. KONCIUS, 76 Westglow St., Boston 22 Mass.

Dr. John Deruha

128 East 86th Street, New York City.

Virš Lexington Ave. požeminio traukinio stoties.

Atskiri kambariai vyrams ir moterims. Kasdien 10-2, 4-9. Speciali atyda kreipiamai į vyrų ir moterų ligas, neregularumas. Pilnas apžiūrėjimas įskaitant kraujo tyrimą \$3.00. Miesto centre, lengvai pasiekiamas iš visur.

Mokslus baigęs Europoje.

A. Kamenjarin
Real Estate
Isteigta 1914 m.

Paskolos — Nuoma—Aprauda
Safy Deposit Boxes
Lietuviams žinoma įstaiga
3042 WENTWORTH AVE.
CHICAGO 16, ILL.
Tel. CALumet 5 4663

LITHUANIAN AMERICAN AUTO SCHOOL
Užsiraikykite į auto mechanikų ir soferių mokyklą
GR. 7-8951

Padėkite jums egzaminuose išrūpinti vairuotojų leidimą. Mūsų mokiniai išmoka gausa diplomus. Padėdame gauti darbą. Pamokos dienos, vakarais ir sekmadieniais. Instruktoriai patyrę savo arties šnival. Mokykla veikia nuo 1916 m.

L. TIKNEVICIUS, Direktorius
Metropolitan Auto School
155 2nd AVENUE
Taryp 9-16 gatvė, New York City

QUALITY MARKET
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.

J. MARKIEWICZ AND SONS, Inc.
Tel. LOcust 2-9229
Laidotuvių Direktoriai
15 Trumbull Street
New Haven, Conn.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuvmis

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME
MATHEW P. BALLAS, ALB. BALTRONAS-BALTON,
Direktorius, Relkalų Vedėjas
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Tel. S:tag 2-5043 NOTARY PUBLIC

SHALINS FUNERAL HOME
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuvmis

AUGUST P. GUSTAS, Inc.
AUGUST P. GUSTAS, Prezidentas
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN, N. Y.
(KOPLYCIOS SUTEIKIAMOS IR KITUR)
EVergreen 7-4774

PATRICK FUNERAL HOME
635 NORTH WOOD AVENUE, LINDEN, NEW JERSEY
Telephone Linden 2-4119

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVICIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN 11, N. Y.

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC. Tel. NEWton 9-4464
Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

POLAKAS GARANTUOJA, kad galima mokėti Brangiau, bet negalima suruošti geresnių laidotuvių

\$250
ažuolinis karštas
Laidotuvių kaina nėra problema, nes mes turime didelį pasirinkimą karštį.

Audeklų dengtas nuo -95
Ažuolinis nuo \$250
Mahagoni med. nuo \$495
Metaliniai nuo \$385
Nemokamai kopyčia

Antanas Polakas
LAI DOTUVIŲ KOPLYCIA
151 METROPOLITAN AVE., Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-8479

A. Andriūškevičius
Laikrodininkas ir Juvelyras
Didelis brangenbių pasirinkimas.
485 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 4-2318

Lietuvos Atsiminimų
RADIJO VALANDA
Jack J. Stukas
Direktorius
SESTADIENIAIS
nuo 4,30 iki 5,30 v. p. p.
WEVD, 1330 kil.
Visais reikalais kreiptis:
1264 WHITE STREET
Hillside, N. J.
WAVERly 63325

AR ŽINOTE, KAD —

Jūsų laikraštis gali normaliai eiti tik tada, kai laiku užsimokėsite savo prenumeratą,

nes —

- popierio skolon niekas neduoda,
- darbainikas be atlyginimo nedirba ir
- paštas dykai laikraščio nesiunčia,

todėl,

neatidėliodami siųskite savo prenumeratą ir patarkite kiekvienam tai padaryti.

Be to—

tapkite laikraščio geradariū—rėmėju, prie prenumeratos pridėdamas dolerį—kitą laikraščio patobulinimui

Nelaukite rytdienos,

bet šiandien pat imkite voką ir pasiųskite žemiau pridėtą atkarpą su pinigais.

VIENYBĖS kaina metams

Jungtinėse Valstybėse	\$5.00
Kanadoje ir kitur	\$6.00

VIENYBĖ

412 Bedford Ave.	Brooklyn 11, N. Y.
Siunčiu savo prenumeratą \$	
Už naują skaitytoją	\$
Laikraščio parėmimui \$	
Viso	
Mano vardas	
Adresas	

PAS MUS

Vladas Bakūnas, žinomas laikraštūninkas, buvo atskridęs iš Los Angeles, Calif. ir čia aplankė gimines, draugus ir pažįstamus. Buvo užsukęs ir į Vienybės redakciją.

B. Spūdienė, J. Saltis, A. Balčiūnas, P. J. Montvila, adv. S. Briedis ir kiti rūpinasi Dariaus ir Girėno 22 metų sukakties minėjimu, kuris įvyks penktadienį, liepos 15 d. Pli. Klubo salėje Brooklyne ir kurio programoje kalbės redaktoriai, Tysliava ir Vasil. Pradžią 8 v. vakare.

K. Kundrotas perrinktas su vėjų unijos lietuvių lokalo delegato pareigoms.

Liuda Mikulskytė New York'e paskirta atstovauti tarptautiniam antikomunistiniam sąjūdį, kurio centras yra Prancūzijoje.

Vyt. Kulpavičius, Vladio ir Albino Kulpavičių sūnus, baigė Brooklyno Technikos Instituto chemijos studijas ir gavo B. S. laipsnį. Rudenį V. Kulpavičius tęs studijas, siekdamas magistro laipsnio. Atlikęs karinę tarnybą, Vytautas pernai metais vedė Giedrę Tercijonaitę.

Jonas Krunklys, Vienybės agentas, šiomis dienomis išvyksta į Toronto, Kanadą, aplankyti savo gimines, vienybičius Dranginius. Vėliau Krunklys žada vykti į Chicago, kur gyvena jo giminės ir pažįstami, taip pat vienybičiai. Gedriai ir Jadvyga ir Ona Koliėnės.

Ant. Kirkyla, mūsų laikraščio skaitytojas, su žmona ir sūnum atostogauja Bey Shore, L. I.

Bronys Raila, su žmona Danuta ir dukra Neringa nuvykęs į Las Vegas, Nev., mums rašo: "Kolegiški ir vienybiški sveikinimai iš tikrai pasakios Las Vegas! Beminėdami senus gerus laikus, — išlošėm daug pinigų! Daug gero Vienybė!"

Virginija Kiaunytė, Regina Srugytė ir Algis Zemaitytis iškrentę į Waterburio Studentų Skyriaus valdybą.

Dr. K. Pakštas šiuo metu atostogauja Seyville Shore Club, Seyville, L. I.

Stasys Sirtautas su žmona Marija, brooklyniečių Vytėvičių uošviai, atvyko iš Paryžiaus, kur jie paskiausiu laiku gyvena. Laikinais iškūre pas žentą ir dukterį.

BALTŲ STUDENTŲ IŠVYKA

Seštadienį, liepos 16 d. New Yorko Baltai Studentai ruošia išvyką į gamtą. Susitikimo vieta yra estams priklausęs Pin Terrace viešbutis, netoli Bear Mountain. Vieta nepaprastai gražioje aplinkumoje, ant Hudson upės kranto, turinti įvairių sporto aikščių — teniso, tinklinio, krepinio, bei baseiną ir privačią krantinę prie netoliese esančio ežero. Programoje sportas bei žaidimai, bendra vakarienė, laužas ir šokiai. Visi lietuviai studentai bei jų bičiuliai kviečiami.

Pasipiktinimas tirionijai yra paklusnumas Dievui. —Jefferson.

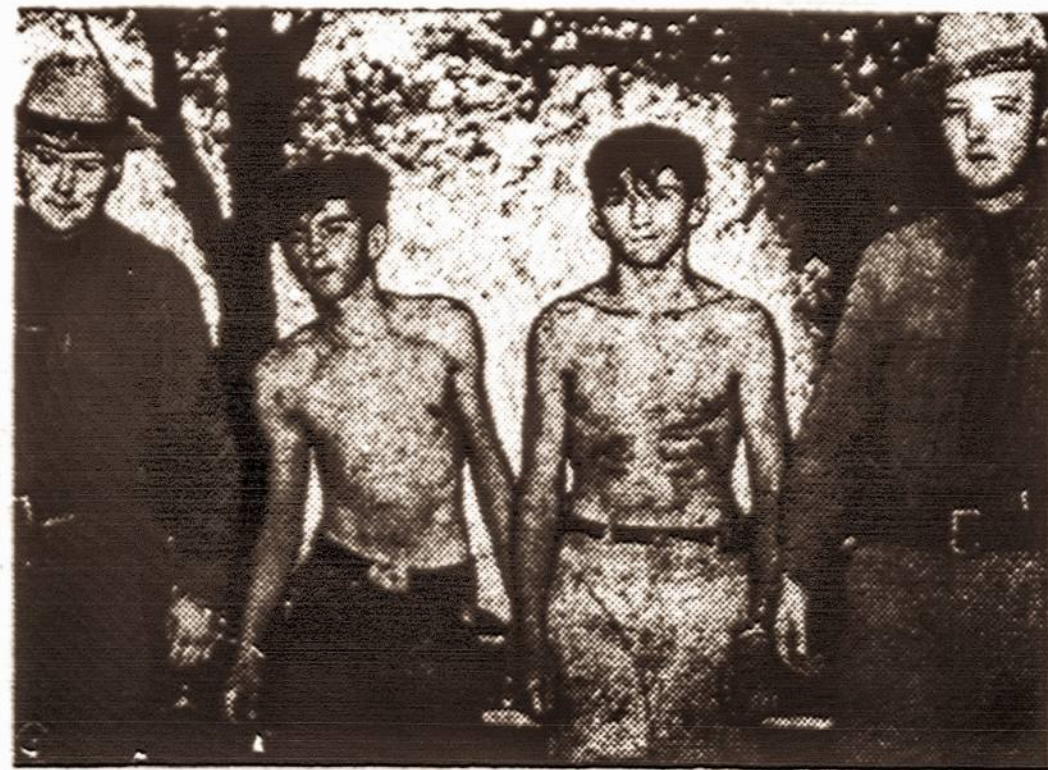
REIKALINGAS vyras ar moteris, pageldaujama vedes ar ištekėjusi. Turi mokėti vesti ir tvarkyti barą ir restauraną. Geriausia. būtų vedusi. pora. Butas ir valgis vietoje.

Kreipitis asmeniškai: Juozas Lugauskas, 426 South 5th St., Brooklyn 11, N. Y.

REIKALINGAS darbininkas, vyras ar moteris dirbti už baro ar virtuvėje. Nemokantį išmokys. Darbas nuolatinis.

Kreipitis asmeniškai: Juozas Lugauskas, 426 South 5th St., Brooklyn 11, N. Y.

New Yorkas ir Apylinkė

Brewster, N. Y. valstybės policijos pareigūnai sulaukė du vaikus, kurie važiuodami vogtu automobiliu, užmūšė tėvą su sūnum.

PETRUI PUSNIKUI 65 METAI

Praeitais metais Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Brooklyno skyriaus iniciatyva, buvo iškeltas gražus šūkis: Pagerbti lietuvius, kurie yra dirbę lietuviškame darbe, nežūrėnt jų politinių ir religinių įsitikinimų. Apie juos surinkti bibliografinės žinios, atžymint pagerbimo lapais. Gerbtinųjų sąrašas buvo 55 asmenys tik iš New York apylinkės.

Tokiame sąrašas buvo ir Petras Pusnikas, neseniai sulaukęs 65 metų amžiaus. Jis gimęs 1890 m. kovo 10 d. Lopų km. Baisiogalos valsč., Kedainių apskr., smulkaus ūkininko šeimoje. Paūgėjęs, lanko Baisiogalos pradž. mokyklą. Čia pramoksta truputį rusų kalbos ir rašto, o Augmenų km. slaptoje mokykloje ir, be to, prie mokyklutės ratelio truputį lietuviškai.

Būdamas vyriausiasis šeimoje, vos sulaukęs 13-14 metų tėvelio pristatomas prie lauko darbų. Petriui sunku, ne pagal amžių darbas, bet drauge ir džiaugsmas, kad jau vyras. Petriui pradėjus bręsti, kyla mintis, kad keturiems vaikams šia me ūkyje nebus lengva. Sužinojęs, kad Rusijoje galima gauti darbo, Petras bando laimę. Gavęs iš tėvelio pinigų kelionei, išvyksta. Gauna darbą anglių kasykloje. Čia ir ne pyragai. Sunkus darbas, dar sunkesnė rusiška aplinkuma Petrą slėgia. Išskentėjęs apie 3 metus, užsidirbęs keletą rublių, grįžta į tėviškę. Su broliu Kaziu (dabar vyr. inž. Bliss Co., Hastings, Mich.) pradeda akmenų skaldymo amatą, padėdami tėveliui ūkio darbus apdirbti namuose. Darbo yra, uždirbama pakankamai, bet nelaimė: Petriui laikas eiti į kariuomenę. "Kam, bet carui netarnausi!" — pasakė Petras.

K. Laužinis

SUSIPAŽINKITE SU NAUJU VARPŲ

Neseniai pasirodė viešumoje Amerikoje išleidžiamasis antrašis numeris. 1953 m. išėjusis Varpas daugiau nagrinėjo Lietuvos gyvenimą varpininkų principus ir veikia istorinėje perspektyvoje. Dabar išėjusis plačiu baru paličia lietuvių visuomenės susigrupavimus ir susigrupavimų principus.

Šių problemų nagrinėjimui paskirta visa eilė straipsnių, vienas po kito nuosekliai einančių ir giliai filosofiskai mūsų visuomenės susigrupavimą aptarencių. Pradedama dr. prof. J. Pajaujo straipsniu — Politinių grupių socialiniai bruožai. Einama toliau H. Blazo — Keli bendrųjų principų bruožai straipsniu. Toliau — V. Butrimo Jaunuomenė ir politika, toliau — Liūto Grinaius — Liberalinė mintis lietuvių studentijoje 1945-1954 m., pagaliau J. Audėno — Visuomenės konsolidacija ir VLIKas.

Kas tik panorėtų giliau pažvelgti į lietuvių visuomenės natūralų kryptimis pasiskirstymą, patirtį ir išsiaiškinti to pasiskirstymo istorinius šaltinius, patartina šis paskutinis Varpas numeris pasiskaityti. Ypatingai mūsų jaunoji stu-

Atsisveikinęs su namiškiais, su tėviškės laukais, slaptomis išvyksta į Ameriką, 1911 m. apsigyvena Brooklyne. Čia vėl naujas rūpestis: kasdieninė duona. Petras, turėdamas stiprią valią, sveiką kūno sudėtį, nenusimena. Dirba koks pakliūva darbas. Kiek susitaupęs pinigų, su draugais nusiperka sialūną, vėliau vienas. Šiame biznyje išsilaiko virš 20 metų. Sveikatai sušlubavus ir kitų aplinkybių vertelamas, sakūna parduoda, pasirenka kiek lengvesnį darbą.

Petriui buvo sunkios kūrmosi sąlygos šiame krašte, kaip ir kitiems lietuviams, bet lietuviška dvasia jame nenubliuko. Pasiliko tas pats Pusnikas, koks buvo prieš 44 metus, kada teko palikti tėviškės lankas. Suspėjo pribūti prie beveik visų lietuviškų organizacijų, kur tik buvo reikalingas aktyvus darbininkas. Čia jis Angelių Karalienės parapijos choro narys, sekretorius, Apreiškimo parapijos organizacinio Komiteto narys, parapijos choro narys, Piliečių Klubu narys, namo fondatorius, Tautininkų Klubu narys, iždininkas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narys, A. L. B. Ridgewood Apylinkės narys. Rašinėja, humuristinius dalykius. Vienybė, Dirval, Rimbui. Turi nemažą knygyną. Rėmė tremtinius, siuntinėjo jiems maistą, jiems atvykus, kiek sąlygos leido, juos globojo. Ieđu su žmona išaugino dukterį Olgą, sūnų Petrą. Olga sukūrus lietuvišką šeimą su Pranu Grisaičiu. Petras Pusnikas, kaip matyti iš aprašymo, nebuvo pirmūnų eilėse, bet būdavo ten, kur reikalinga ranka lietuviškai dirvai parenti.

ŠVENTĖ PRIE LAISVĖS STATULOS

New York (LAIC) — Birželio 28 d. New Yorko uosto saloje, kurioje stovi Laisvės Statula, buvo didelė Amerikoje gyvenančių tautų vienybės šventė. Dieną suruošė American Museum of Imigratlon, 270 Park Avenue, New York. Išskilmėse dalyvavo visų Amerikoje tautų atstovai, jų vienybei pažymėti buvo suvežta žemlių žiupsneliai iš 34 pasaulio kraštų, 48 Amerikos valstybių ir 4 Amerikai priklausančių teritorijų.

Išskilmės vyko papėdėje Laisvės Statulos. Išskilmės vadovavo Amerikos žmonės, maldas skaitė trijų skirtingų religijų dvasiškaiai. Išskilmės pradėmas Amerikos imigracijos muziejaus prezidentas, atsargos generolas U. S. Grant, trečiaasis pasakė kalbą, kurioje nurodė, kad muziejus atvaizduos imigraciją ir imigrantų gyvenimą Amerikoje. Toji imigracijos istorija, tai patios Amerikos istorija, nes Ameriką kūrė imigrantai ar jų padikony. Tik imigrantai kūrto miškus ir arė dabar žaliuojančius laukus, vedė kelius, kasė kanalus, kariauvo, tiesė geležinkelius, sukūrė tradicijas ir demokratine santvarka. Muziejuje norima įvairių tautų prisidėjimą prie Amerikos kūrmo pavaizduoti. Muziejus bus Laisvės Statulos papėdėje.

Išskilmėms vadovavo Pierre S. du Pont, 3-sis. Jis savo kalboje reišė visų norą, kad geležinė uždanga kristų nuo deynylių pavergtų tautų, jų tarpe pamintė Lietuva ir kitas cvi Pabaltijo valstybes — Estiją ir Latvija, o taip pat reišė kė viltį, kad toji uždanga nukristų nuo patios Rusijos. P. Du Pont vadovavo dienos reišėms simbolizuojantioms apeigoms. Valkučiai, skautai, skautės mažose dėžutėse atnešė savo senosios tėvynės žemės žiup snelius, lietuviškas rūtos lapelius, o estai ir latviai gintaro gabaličius. Tai visa buvo sumaišyta ir išbarstyta saloje iš Statulos švyturio. Pasak gen. Grant, vienintėlėje pasaulyje vietoje visų kraštų sumaišytoje žemėje auks žolės ir gėlės ir simbolizuos mūsų vienybę. Išskilmėse dalyviai puošėsi tautiniai drabužiais, lietuviškas lietuviškais tautiniais rūbais. Muziejaus vadovybėn įeina chigagietis Antanas Rudis, kuris išskilmėse dalyvavo tarpe kitų chigagiečių. Tarpe kitų dalyvių buvo M. Vasil, Tėvynės redaktoriūs, V. Zukauskas, V. Barčlauskas, J. Petrėnas, M. Kizytė, Informacijos Centro di rektorė. Jess Kizis Cinemascope filmotojas išskilmėse filmavo ir filma bus rodoma visoje Amerikoje. Lietuviai rūpinasi, kad lietuviškas skyrius muziejuje būtų vaizdus. Tam ruošinama sudaryti komitetas.

Parduodama

3-jų aukštų mūrinis namas, naujai atremontuotas, gražiai atrodantis, visas tuščias, tinkas gyvenimui, o ypač daktarams, taip pat mėbiuliuotiems kambarams, du blokas nuo stoties, gražiausioje Bushwick gatvės dalyje, tik \$3000.00 grynalis, o kiti išmoksėjimui.

16 šeimų mūrinis namas prie gražiosios Eastern Parkway, grynalis tik \$5000.00, o kiti išsimoksėjimui. Pajamos \$8,135.00 53 šeimų mūrinis namas Bronx'e, pajamų \$31,862.00. Neturint pakankamai įmokėti grynalis, o norint turėti pragyvenimo šaltinį, galima susidėti dviem ar trim, — užteks visiems.

Kreipitis: Juozas Grabaus, 227 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. STag 2-7524.

BARAS IR RESTORANAS, įsteigtas daugiau kaip 20 metų. Nuoma \$105.00. Kaina greitam pardavimui. Kreipitis tarp 5-7 val. vak. telefonuojant: MAIN 5-9108.

JULIUS' RESTAURANT

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

Stiklinis baras. Viena gražiausių užėgų Brooklyne 273 GRAND STREET, BROOKLYN 11, N. Y. Tel. Evergreen 4-9533.

CASINO TEATRAS

210 East 86th St., N.Y.C. Tel.: RE 4-8257, BU 3-8561.

Liepos mėn. 1 iki 7 d.

"TORREANI"

Gustav Froehlich — Rene Deltgen — Inge Landgut ir

"GROSSSTADTMELODIE"

Hilidė Krahl — Werner Hinz — Karl John Vokiška savaitės apvalga.

LIETUVIŲ RADIO PRORAMA

JUOZAS GINKUS, VEDEJAS

SESTADIENIAIS, NUO 1.30 VAL P. P.

IS WWRL, 5000 kcl.

495 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.

Telefonas: Evergreen 4-9293

GR. 3-9865

GLENN'S RESTAURANT CABARET-BAR

CABARET — BAR

CH. GLENN, Sav.

Čigonų muzika — dainos — baletas. Kas naktį šokiai su čigonų europiškų orkestru iki 3 val. ryto. GERIAUSI VALGIAI — ŽEMOS KAINOS 219 2nd Ave. (cor. 14th St. New York City

VADOVAS Į SVEIKATĄ Geresniam sveikatos išlaikymui nauja knyga BŪKITE SVEIKI

kurią parašė ir išleido Dr. Steponas Biezis. Šioje knygoje aprašoma svarbi sveikatos išlaikymo dėsni: kaip būti sveiku ir ilgal gyvenbi. Si svarbi knyga privalo rasti kiekvienoje lietuvių šeimoje. Kaina tik 2 doleriai su persiuntimu. Tuojau užsisakykite. Antra laida iliustruota daugeliu atvaizdu. Užsakymus sluskite knygos autoriui: DR. S. BIEZIS, 3241 W. 66th Place, Chicago 29, Ill. Telefonas: REpublic 7-7868

SAVINGS ACCOUNTS CORDIALLY INVITED Latest Interest Rate 2 3/4% A YEAR Credited Compounded Quarterly On Regular Savings Accounts Interest starts the first of the month on sums from \$25 to \$10,000 Deposits made on or before the 10th business day of January, April, July and October and the 3rd business day of all months draw interest from the first of such months if left to the end of the quarterly dividend period. THE Kings County SAVINGS BANK 135 BROADWAY at BEDFORD AVE. 839 Eastern Parkway at Nostrand Avenue Year Deposits in This Bank Are Fully Insured Up to \$10,000 Member Federal Deposit Insurance Corporation

POVILANSKŲ BARAS IR RESTORANAS SALE ŠEIMYNNIEMS PRAMOGOMS 158 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y. Tel. Evergreen 4-9737

PHILIP BENDER AVALINĖS KRAUTUVĖ Mūsų krautuvėje galima gauti šatų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams. Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė. 245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. Telefonas EV 7-2043

PARK FLOKIST Matthew Mažeika Gėlės pristatomos į bet kurią pasaulio vietą. 8015 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y. (Škersal nuo Aaven teatro) Tel. Virginia 9-3112

ALLIANCE CRYSTAL COCKTAIL BAR Kazys ir Alvina Buividal Vakarais musika prie baro. Vienas iš gražiausių kabaretų miestė, Geriausias rūšies maistas, trairistai gėrimai. DU ORKESTRAI, "FLOOR SHOW" IR ŠOKIAI 80 ST. MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y. (8th St. ir 1st Avenue) ORamercy 4-9765

MILŽINIŠKOS NUOLAI DOS Tiems, kurie dabar perka mūsų krautuvėje DAUZU IR SIENOS POPIERIŲ Nepaprastas sutaupymas! Mes turime visas reikalingas DAILININKAMS MEDŽIAGAS Kreipkitės tuojau! PECART PAINT & WALL PAPER CO. S. Maksymowich. J. Paul Pecora 379 UNION AVE., BROOKLYN 11, N. Y. (Prie Grand Street) Tel. EV. 7-9882 Atidara iki 9 v. v.